

СЛУЖ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА Ф

1830

Službeni vesnik SR
Makedonije

91001 Skopje
Fah 31

2

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскосрпски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. - Огласи според тарифата - Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-21943

Петок, 6 октомври 1989

БЕЛГРАД

БРОЈ 60

ГОД. XLV

Цена на овој број е 16.000 динари. - Аконтација на претплатата за 1989 година изнесува 430.000 динари. - Рок за рекламации 15 дена. - Редакција Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт. факс 226. - Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756; Телефакс 651-482

921.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВНИТЕ ПРАВА ОД РАБОТНИОТ ОДНОС

Се прогласува Законот за основните права од работниот однос, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 28 септември 1989 година.

П бр. 1030
28 септември 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигориевиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ОСНОВНИТЕ ПРАВА ОД РАБОТНИОТ ОДНОС

Глава I

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат основните права, обврски и одговорности од работниот однос.

Под работен однос, во смисла на овој закон, се подразбира доброволен однос меѓу работникот и организацијата односно работодавецот, заради вршење на определени работи и економски целесобразно и одговорно користење на средствата и остварување правата и обврските што се стекнуваат на работа и по основ на работата.

Член 2

Работниот однос на работникот во претпријатие, во организација од општествените дејности, во банка и друга финансиска организација, организација за осигурување, задруга и во други форми на соработка и заедничко работење со странско лице (во натамошниот текст: организација) се заснова меѓу работникот и организацијата и се уредува со закон, со колективен договор и со општ акт (статут, правила и други самоуправни општи акти).

Работниот однос на работникот кај работни луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд односно со личен труд и со средства во сопственост на граѓани односно кај граѓанско правно и физичко лице, во земјоделско стопанство, претставништво на странски фирми и дипломатско и конзуларно претставништво во Социјалистичка Федеративна Република Југославија (во натамошниот текст: ра-

ботодавец) се заснова меѓу работникот и работодавецот и се уредува со закон и со колективен договор.

Одредбите на овој закон се однесуваат и на работниците во работните заедници на органи на општествено-политичките заедници, општествено-политичките организации, општествените организации, здруженијата на граѓани и други организации и заедници и на лицата на служба во Југословенската народна армија, ако со закон не е поинаку определено.

Член 3

Работникот во работен однос, во согласност со законот, има право на здравствена заштита и други права за случај на болест, намалување или загубување на работната способност и старост, како и права на други форми на социјална сигурност.

Работникот - жена во работен однос има право на посебна заштита за време на бременост, раѓање и мајчинство.

Работникот помлад од 18 години ужива посебна заштита при работата.

Работникот кому ќе му престане работниот однос има, во согласност со законот, право на здравствена заштита за случај на болест и инвалидност, право на материјално обезбедување и други права за време на невработеноста.

Член 4

Работниците имаат право да организираат синдикат, кој ги штити правата и интересите на членството во согласност со законот и статутот.

Организацијата односно работодавецот е должен да му овозможи на синдикатот да учествува во постапката на уредувањето на правата, обврските и одговорностите на работниците што произлегуваат од работата и работниот однос.

Претставникот на синдикатот (синдикалниот повереник) не може да биде повикан на одговорност ниту доведен во понеповолна положба поради синдикални активности со кои се штитат правата и интересите на работниците, ако постапува во согласност со законот; со колективниот договор и општиот акт.

Член 5

Работникот има право и должност да се оспособува и усовршува во согласност со потребите на процесот на трудот.

Организацијата и работодавецот се должни да учествуваат во создавањето на потребните материјални, организациони и други услови за оспособување и усовршување на работниците.

Член 6

Организацијата односно работодавецот, со општ акт, во согласност со законот, ги утврдува условите под кои се склучува договор за вршење на работите што, со оглед на процесот на трудот, не се вршат како постојана и непрекинана работа, туку траат пократко време или се вршат одвреме навреме (привремени и повремени работи).

Работникот може да преземе обврска да ги врши, самиот или заедно со членовите на своето семејство, работите од став 1 на овој член, под условите и на начинот утврден со договор во согласност со законот.

Лицето кое, во смисла на ст. 1 и 2 од овој член, врши привремени или повремени работи, не е во работен однос.

Глава II

ЗАСНОВАЊЕ НА РАБОТЕН ОДНОС

1. Услови за засновање на работен однос

Член 7

Работен однос може да заснове секое лице кое ги исполнува општите услови утврдени со овој закон и посебните услови утврдени со закон и со општ акт.

Член 8

Работен однос може да заснове лице кое наполнило 15 години возраст и кое има општа здравствена способност.

Се смета дека инвалидното лице кое е оспособено за вршење на определени работи има здравствена способност за вршење на тие работи.

Со општиот акт се утврдуваат видот и степенот на стручната подготовка за определен вид занимања, знаењата и способностите и другите посебни услови потребни за вршење на работите на работното место.

Странски државјанин и лице без државјанство можат да засноваат работен однос под условите од член 7 на овој закон и од став 1 на овој член и условите утврдени со сојузен закон.

2. Начин на засновање на работен однос

Член 9

Одлука за потребата од засновање на работен однос донесува органот утврден со општиот акт односно работодавецот.

Организацијата односно работодавецот е должен на организацијата надлежна за работи на вработувањето да ги пријави слободните работни места и условите што треба да ги исполнува работникот за вршење на работите од тоа работно место.

Организацијата надлежна за работи на вработувањето е должна слободните работни места да ги огласи јавно.

За работното место работодавен орган и работник со посебни овластувања и одговорности во општествено претпријатие и во организација од општествената дејност организацијата е должна да распише конкурс во средствата за јавно информирање, со назначување на времето за кое се врши изборот.

Инвалидните лица се вработуваат на начин утврден со закон.

Член 10

Избор меѓу кандидатите врши надлежниот орган по постапка утврдена со општиот акт односно работодавецот.

Избор на кандидат за работно место со посебни овластувања и одговорности врши органот на управувањето на организацијата на предлог од работодавниот орган, во согласност со општиот акт, односно работодавецот.

Одлуката за изборот им се доставува на кандидатите осум дена од денот на нејзиното донесување.

Член 11

Работникот заснова работен однос со денот на стапувањето на работа врз основа на одлуката за избор односно на договорот за вработување.

Работникот стапува на работа кога одлуката за избор ќе стане конечна, ако со таа одлука не е поинаку определено.

Пред стапувањето на работа на работникот мора да му се овозможи да се запознае со општите акти на организацијата односно со колективниот договор со кои се уредуваат правата, обврските и одговорностите.

Член 12

Работен однос се заснова на време чие траење не е однапред определено (работен однос на неопределено време).

Работен однос може, во согласност со законот, да се заснове на време чие траење е однапред определено – сезонски работи, работа на определен проект, зголемување на обемот на работата кое трае определено време, замена на отсутен работник и др., за времетраењето на тие потреби (работен однос на определено време).

Во случаите од став 2 на овој член, работникот ги има сите права, обврски и одговорности како и работниците што засновале работен однос на неопределено време.

Член 13

Работоводниот орган и работникот со посебни овластувања и одговорности кои, по истекот на времето на кое се избрани, не ќе бидат повторно избрани односно назначени, се распоредуваат на друго работно место кое одговара на нивниот степен на стручна подготовка од определен вид занимање, а ако бидат разрешени пред истекот на времето на кое се избрани, можат да бидат распоредени на друго работно место кое одговара на нивниот степен на стручна подготовка од определен вид занимање односно на знаење и способности.

Член 14

Пред донесувањето на одлуката за избор за работа на определено работно место може да се проверува способноста за вршење на работите на работното место ако е тоа утврдено како услов за засновање на работниот однос, освен за приправниците.

Со општиот акт може да се утврди пробна работа како посебен услов за работа на работникот на определени работни места, освен за приправниците, која не може да биде подолга од шест месеци.

Член 15

Работникот може да биде преземен на работа во друга организација односно кај работодавец, под условите и во случаите утврдени со општиот акт.

Член 16

Организацијата односно работодавецот може да заснове работен однос со приправник на неопределено или определено време.

Приправникот може стручно да се оспособува за самостојно вршење на работите и задачите и без засновање на работен однос (волонтерска работа), под условите утврдени со закон.

3. Распоредување на работниците

Член 17

Работникот се распоредува на работното место заради чие вршење засновал работен однос.

Во случај на неопходна потреба на процесот и организацијата на работата работникот може да биде распореден на секое работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка од определен вид занимање, знаење и на неговите способности.

Одлука за распоред на работникот на работно место донесува работоводниот орган односно работодавецот.

Работите на работното место работникот, по правило, ги врши во организацијата, а ако тоа го дозволува природата на работите, може да ги врши и дома.

По исклучок, работникот може да биде распореден да врши работи на работно место за кое се бара понизок степен на стручна подготовка од определен вид занимање, во случаите и под условите утврдени со општиот акт односно со колективниот договор во согласност со законот.

Член 18

Работникот за кого во постапката пропишана со општиот акт односно со колективниот договор ќе се утврди дека нема потребно знаење и способности за извршување на работите на работното место на кое е распореден или за кого ќе се утврди дека не ги остварува предвидените резултати од работата, се распоредува на друго работно место кое одговара на неговиот знаење и способности. Ако нема такво работно место, на работникот му престанува работниот однос.

Одлуката од став 1 на овој член ја донесува работниот орган односно работодавецот.

Работникот има право на приговор против одлуката од став 2 на овој член до надлежниот орган во организацијата односно до надлежниот орган утврден со колективниот договор.

Надлежниот орган донесува одлука за приговорот од став 3 на овој член врз основа на наодите на комисијата, што ја сочинуваат членови кои имаат најмалку ист степен на стручна подготовка од определен вид занимање.

Член 19

Со општиот акт можат да се утврдат условите под кои, во интерес и поради потребата на работниот процес, работникот од една организација може да се распореди во друга организација во рамките на сложените форми на здружување на организациите односно на организирање, на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка од определен вид занимање, знаење и способности.

Член 20

Работникот може да биде привремено распореден во друга организација, на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка од определен вид занимање, врз основа на спогодбено донесена одлука на надлежните органи на тие организации најдолго шест месеци односно до завршувањето на работата заради привремено е распореден.

Член 21

На работникот за чија работа потребата престанала поради технолошки и други унапредувања со кои се придонесува за зголемување на продуктивноста и се зголемува успехот на организацијата односно на работодавецот, не може да му престане работниот однос додека, во согласност со критериумите утврдени со законот и со општиот акт односно со колективниот договор, не му се обезбеди едно од следните права по осмов на работата:

1) право на работа во друга организација односно кај работодавецот врз основа на спогодба на надлежните органи, на работно место кое одговара на неговото знаење и способности односно работна способност;

2) право на преквалификација или доквалификација за работа на работи на работно место во иста или во друга организација односно кај друг работодавец;

3) право на докуп на стажот ако му недостигаат до пет години пензиски стаж за остварување на право на старосна пензија;

4) право на еднократен надомест во вид на испратнина, во височина од најмалку 24 просечни лични доходи на работниците во организацијата остварени во тримесечјето во кое остварува право на испратнина, ако писмено изјави дека сака да му престане работниот однос и дека со тие средства трајно го решава своето натамошно работно ангажирање, под условите и на начинот утврдени со законот;

5) други права во согласност со законот.

Работникот кому не му е обезбедено едно од правата од став 1 на овој член има право на паричен надомест најмалку во височина на загарантираниот личен доход, додека не се стекнат условите за остварување на тоа право, а најдолго две години.

На работник – инвалид не може да му престане работниот однос по основите од овој член додека не оствари право на пензија или, со негова согласност, едно од правата од став 1 на овој член.

Член 22

Општествено-политичките заедници, организациите, работниците и работодавците здружуваат или на друг начин обезбедуваат средства, врз начелата на заемност и солидарност, за обезбедување на правата на работниците од чл. 21 и 77 на овој закон и создавање поволни услови за вработувањето воопшто, под условите и на начинот утврдени со закон.

Глава III

ПРАВА, ОБВРСКИ И ОДГОВОРНОСТИ НА РАБОТНИЦИТЕ

1. Утврдување на правата, обврските и одговорностите на работниците

Член 23

Работникот има право и должност да ги врши задачите и работите така што економски целесобразно и одговорно да ги користи доверените средства и да остварува резултати од трудот. Со општиот акт односно со колективниот договор поблиску се уредуваат правата, обврските и одговорностите на работниците, начинот и постапката за нивно остварување, како и органите кои одлучуваат за правата, обврските и одговорностите.

На работникот задолжително му се доставува писмена одлука со која се одлучува за остварувањето на неговите поединечни права, обврски и одговорности.

2. Работно време

Член 24

Работното време на работникот изнесува 42 часа во работна недела (полно работно време).

Организацијата односно работодавецот може да воведат работно време пократко од 42 часа во случаите и под условите утврдени со закон.

Правата на работниците од став 2 на овој член се изедначуваат со правата на работниците кои работат 42 часа во работна недела.

На работникот кој работи на особено тешки, напорни и штетни по здравјето работи работното време му се скратува сразмерно на штетното влијание врз неговото здравје односно работна способност, во согласност со законот и со колективниот договор.

По исклучок, работното време на работникот може да трае подолго од 42 часа во работна недела (работа подолга од полното работно време), под условите утврдени со закон и со општиот акт односно со колективниот договор, но не подолго од 10 часа неделно.

Одлука за работа подолга од полното работно време донесува работниот орган или работникот со посебни овластувања и одговорности кого тој ќе го овласти, односно работодавецот.

Работното време ноќе претставува посебен услов за работа при утврдувањето на правата на работниците.

Член 25

Прераспределба на работното време може да се изврши кога тоа го бараат природата на дејноста односно на работите и задачите, организацијата на работата, подоброто користење на средствата на трудот, порационалното користење на работното време и извршувањето на определени работи и задачи во утврдените рокови.

Во случаите од став 1 на овој член, прераспределбата на работното време се врши така што вкупното работно време на работникот во просек да не биде подолго од 42 часа во работна недела во текот на годината.

Одлука за прераспределбата на работното време донесува работниот орган, во согласност со општиот акт, односно работодавецот.

Член 26

Распоредот на работното време во рамките на вкупното годишно работно време се утврдува со одлука на работниот орган односно работодавецот, во согласност со општиот акт односно со колективниот договор.

Собранието на општествено-политичката заедница може, а во случаите определени со закон е должно, со своја одлука да ги утврди распоредот, почетокот и завршувањето на работното време во определени дејности и на определени работи.

Член 27

Работникот може да заснове работен однос со работно време пократко од полното работно време, под услови-

те и на начинот утврдени со општиот акт односно со колективниот договор во согласност со законот.

Работникот кој работи на работно место за кое е предвидено работно време пократко од полното работно време може да заснова работен однос во повеќе организации односно кај повеќе работодавци и на тој начин да работи полно работно време.

Работникот кој засновал работен однос на работно место за кое е предвидено работно време пократко од полното работно време има права и обврски на работник кој работи со полно работно време и ги остварува во обем кој зависи од должината на работното време, придонесот во работата и резултатите од трудот, во согласност со општиот акт односно со колективниот договор.

Работникот кој во една или во повеќе организации односно кај еден или кај повеќе работодавци остварува полно работно време, може да работи во друга организација односно кај друг работодавец во случаите, под условите и на начинот утврдени со законот и со општиот акт односно со колективниот договор.

3. Одмори и отсуства

Член 28

Работникот има право на одмор во текот на дневната работа во траење од 30 минути.

Одморот во текот на работата се организира на начин на кој се обезбедува работата да не се прекинува ако природата на работата не дозволува прекинување на работата, како и ако се работи со странки.

Времето за одмор од став 1 на овој член се засметува во работно време.

Член 29

Работникот има право на одмор меѓу два последовни работни дена во траење од најмалку 12 часа непрекинато.

За време на работата на сезонски работи работникот има право на одморот од став 1 на овој член во траење од најмалку 10 часа непрекинато, а работник помлад од 18 години – во траење од најмалку 12 часа непрекинато.

Член 30

Работникот има право на неделен одмор во траење од најмалку 24 часа непрекинато, а ако е неопходно да работи на денот на својот неделен одмор, мора да му се обезбеди за таков одмор еден ден во текот на наредната недела.

Член 31

Работникот има право на годишен одмор од најмалку 18 работни дена. Ако во календарската година во која засновал работен однос работникот нема една година работа, има право на годишен одмор сразмерно на времето поминато на работа.

Должината на годишниот одмор ја утврдува надлежниот орган односно работодавецот врз основа на критериумите утврдени со општиот акт односно со колективниот договор, и тоа: услови за работа, придонес на работникот во работата, сложеност на работите на работното место, должина на работното искуство, здравствена состојба на работникот и други услови во кои работникот работи и живее.

Годишниот одмор може да се користи во два дела. Ако работникот го користи годишниот одмор во делови, првиот дел го користи без прекин во траење од најмалку 12 работни дена во текот на календарската година, а вториот дел најдоцна до 30 јуни наредната година.

Член 32

На работникот не може да му се ускрати правото на одмор во текот на работата, на дневен одмор и неделен одмор.

Работникот не може да се откаже од правото на годишен одмор, ниту тоа право може да му се ускрати.

Член 33

Работникот има право на отсуство од работа со надомест на личниот доход или без надомест на личниот до-

ход и други права од работниот однос, во случаите и под условите утврдени со општиот акт односно со колективниот договор, во согласност со законот.

Одлука од став 1 на овој член донесува работодавниот орган или работникот со посебни овластувања и одговорности односно работодавецот.

Доброволните крводарители имаат право на два последовни слободни работни дена за секое давање крв. Слободните денови им се сметаат како да се на работа.

Член 34

Работникот кој поради заминување на отслужување односно на дослужување на воениот рок престанува да работи во организацијата односно кај работодавецот, има право во рок од 30 дена по отслужувањето односно дослужувањето на воениот рок да се врати на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка од определен вид занимање.

Работникот кого организацијата го упатила на работа во странство во сопствено или во мешовито претпријатие, или кој е упатен во рамките на меѓународна техничка или просветно-културна соработка, во дипломатски, конзуларни и други претставништва, на стручно усовршување или образование со согласност од неговата организација, како и во други случаи утврдени со закон, има право во рок од 30 дена од денот на престанувањето на работата во странство да се врати на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка од определен вид занимање.

За време на отсуствувањето од работа во смисла на ст. 1 и 2 од овој член и за време на издржувањето казна затвор во траење до шест месеци, мируваат правата и обврските што се стекнуваат на работа и по основ на работата, освен правата и обврските за кои со законот поинаку е определено.

Член 35

Работникот избран односно именуван на самоуправа, јавна или друга општествена функција чие вршење бара привремено да престане да работи во организацијата, има право, во рок од 30 дена по престанувањето на функцијата што ја вршел, да се врати на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка од определен вид занимање.

4. Заштита на работниците

Член 36

Организацијата односно работодавецот се должни да ги обезбедат потребните услови за заштита при работата во согласност со законот и со општиот акт односно со колективниот договор.

Работникот остварува заштита при работата во согласност со пропишаните мерки и нормативи за заштита при работата и со општиот акт односно со колективниот договор, во согласност со законот.

Работникот е должен да се придржува кон мерките за заштита при работата и работите на работното место да ги врши со внимание заради обезбедување на својот живот и здравје, како и на животот и здравјето на другите работници и граѓаните.

Член 37

Работникот има право и должност пред распоредувањето на работното место да се запознае со пропишаните мерки за заштита при работата, во врска со работата што треба да ја врши, како и со организирањето и спроведувањето на заштитата при работата.

Организацијата односно работодавецот е должен работникот да го запознае со сите опасности на работата и со правата и обврските во врска со заштитата при работата и условите за работа.

Работникот има право да одбие да работи ако му се заканува непосредна опасност за животот или здравјето поради тоа што не се спроведени пропишаните мерки за заштита при работата.

Во случајот од став 3 на овој член, надлежниот орган во организацијата односно работодавецот е должен веднаш да преземе мерки за отстранување на непосредната опасност за животот односно за здравјето на работникот.

Член 38

Организацијата односно работодавецот е должен, земајќи ги предвид научните методи и современите достигнувања, да го организира процесот на трудот на начин со кој се обезбедува сигурност при работата и заштита на здравјето на граѓаните односно да создава услови за работа и да ги презема пропишаните мерки и нормативи и други општопризнати мерки за заштита при работата со кои се обезбедува психофизичкото здравје и личната безбедност на работниците и граѓаните.

Мерките и нормативите за заштита при работа кај техничко-технолошките процеси на трудот ги пропишува сојузниот орган на управата надлежен за работи на трудот.

Член 39

Работник помлад од [REDACTED] години и жена не можат да работат на работно место [REDACTED] претежно се вршат особено тешки физички работи, работи под земја или под вода, ниту на други работи кои би можеле штетно и со зголемен ризик да влијаат врз здравјето и животот на работникот помлад од 18 години односно жената, со оглед на нивните психофизички особини.

Член 40

Работничка за време на бременост или со дете до две години возраст не може да работи подолго од полното работно време односно ноќе.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, работничка со дете постаро од една година може да работи ноќе само врз основа на нејзино писмено барање.

Самохрадниот родител којшто има дете помало од 7 години или дете тежок инвалид може да работи подолго од полното работно време или ноќе само врз основа на нејова писмена согласност.

Член 41

За време на бременост и раѓање работничката има право на породилно отсуство од најмалку 270 дена непрекинато.

Врз основа на наод на надлежниот здравствен орган, работничката може да го започне породилното отсуство 45 дена пред раѓање, а задолжително 28 дена пред раѓање.

Член 42

Еден од родителите со дете до една година возраст има право, кога ќе го бара тоа, да работи со половина од полното работно време.

Со општиот акт на организацијата односно со колективниот договор се утврдува распоредот на користењето на работното време односно распоредот на вкупното отсуствување од работа на еден од родителите од став 1 на овој член, со тоа што просечното работно време во текот на траењето на ова отсуство да изнесува половина од полното работно време.

По истекот на една година живот на детето, работничката има право да работи со половина од полното работно време и до три години живот на детето ако на детето, според мислењето на надлежниот здравствен орган, му е неопходна неѓа со оглед на состојбата на неговото здравје и во други случаи утврдени со закон.

Еден од родителите на потешко хендикепирано дете има право да работи со половина од полното работно време, во случаите и под условите утврдени со закон.

Скратеното работно време од ст. 1 до 4 на овој член се смета како полно работно време.

Член 43

Таткото на детето може да го користи правото од член 40 ст. 1 и 2 и од член 41 на овој закон во случај на смрт на мајката, ако таа го напушти детето или ако поради оправдани причини е спречена да ги користи тие права.

Усвоителите на детето ги имаат под еднакви услови соодветните права на родители од чл. 40 до 42 на овој закон.

Член 44

Ако работничка роди мртво дете или ако детето умре пред истекот на породилното отсуство, има право да го

продолжи породителното отсуство за онолку време колку што, според наодот на лекарот, е потребно да се закрепне од раѓањето и од психичката состојба предизвикана со губењето на детето, а најмалку 45 дена, за кое време и припаѓаат сите права по основ на породилното отсуство.

Член 45

Работничка во организација од областа на индустријата и градежништвото не може да се распореди на работа ноќе, ако работата во тоа време би и оневозможила да оствари одмор од најмалку седум часа во времето помеѓу 22 часот и 6 часот наредниот ден.

Забраната од став 1 на овој член не се однесува на работничка која има посебни овластувања и одговорности или која врши работи на здравствена, социјална и друга заштита на работниците.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на работничка може да и се определи да работи ноќе кога е неопходно да се продолжи работата прекината поради виша сила која не можела да се предвиди и кога е потребно да се спречи штета на суровините или на друг материјал.

Работничка може да биде распоредена на работа ноќе и кога тоа го бараат особено сериозни општествено-економски, социјални и слични околности, под услов организацијата односно работодавецот за воведувањето на таква работа да добие согласност од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Член 46

На работник помлад од 18 години не може да му се определи да работи подолго од полното работно време.

Со општиот акт односно со колективниот договор на работникот од став 1 на овој член може да му се утврди работно време пократко од полното работно време.

Член 47

Работник помлад од 18 години кој работи во областа на индустријата, градежништвото или сообраќајот не може да работи ноќе помеѓу 22 и 6 часот наредниот ден.

По исклучок, кога тоа го бара општиот интерес поради особено тешки околности, на работник кој не наполнил 18 години може да му се определи да работи ноќе, под условите под кои на другите работници може да им се определи да работат ноќе.

Член 48

Работник – инвалид има право на распоредување на работно место според пресстанатата работна способност, право на преквалификација или доквалификација, право на распоредување на работното место за кое е оспособен, како и право на соодветни парични надомести во врска со користењето на тие права, во согласност со прописите за пензиско-инвалидското осигурување.

Работник со изменети работни способности и работникот кој работи на работи на кои постои опасност од настапување на инвалидност, има право на распоредување на соодветно работно место.

Во случаите од ст. 1 и 2 на овој член организацијата односно работодавецот се должни на работникот да му обезбедат работно место за кое е оспособен, под условите и на начинот утврдени со општиот акт односно колективниот договор, во согласност со законот.

5. Лични доходи и надомести

Член 49

На работникот му припаѓа личен доход за работата во согласност со општиот акт усогласен со општествениот договор односно со колективниот договор и со законот.

На работникот му припаѓа личен доход како дел од доходот односно добивката кој е сразмерен на придонесот на работникот во создавањето на тој доход односно добивка во согласност со општиот акт односно со колективниот договор.

Личниот доход се исплатува најмалку еднаш месечно.

За придонесот на работникот во работата одлучува работоводниот орган или работникот со посебни овласту-

вања и одговорности односно работодавецот, во согласност со општиот акт и колективниот договор.

Член 50

На работникот му припаѓа надомест на личниот доход за време на отсуствување од работа, односно остварување на правата по основ на преостаната работна способност, под условите и во височината утврдена со закон и со општиот акт односно со колективниот договор.

Член 51

Работникот по основ на работата има право на загарантиран личен доход, во согласност со законот, со општиот акт односно со колективниот договор.

Член 52

Работниците ги користат средствата за заедничка потрошувачка по основ на распределбата според трудот и солидарноста според основите и мерилата утврдени со општиот акт односно со колективниот договор.

6. Други видови мотивација на работниците

Член 53

На работникот кој со својата работа дава особен придонес кон подигањето на продуктивноста со иновација, рационализација или други видови творештво во работата или на друг начин придонесува кон зголемувањето на доходот односно на добивката, личниот доход односно надоместот му се утврдува сразмерно на неговиот придонес во зголемувањето на тој доход односно добивка.

Со општиот акт односно со колективниот договор се утврдува дека работникот, според основите од став 1 на овој член, може да има право и на:

- предност при упатувањето на стручно усовршување;
- процент од зголемувањето на доходот односно на добивката остварени со зголемување на продуктивноста со иновација, рационализација или друг вид творештво во работата или на друг начин;
- наградно отсуство од работа;
- други права утврдени со општиот акт односно со колективниот договор.

7. Одговорност за вршењето на работните обврски

Член 54

Работникот кој по своја вина не ги исполнува своите должности и работни обврски или не се придржува кон одлуките донесени во организацијата односно кон одлуката што ја донел работодавецот, прави повреда на работната обврска.

Кривичната одговорност односно одговорноста за стопански престап или за прекршок не исклучува дисциплинска одговорност на работникот, ако тоа дејствие претставува и повреда на работната обврска.

Повредите на работните обврски се утврдуваат со овој закон, со закон, со општ акт односно со колективен договор.

1) Дисциплински мерки

Член 55

За повреди на должностите и на работните обврски на работникот може да му се изрече една од следните дисциплински мерки:

- 1) јавна опомена;
- 2) парична казна;
- 3) престанување на работниот однос.

Член 56

Јавна опомена може да се изрече за полесни повреди на должностите и на работните обврски утврдени со општиот акт односно со колективниот договор.

Член 57

Парична казна може да се изрече најмногу во височина до 15% од аконтацијата на месечниот личен доход на работникот, во траење од еден месец до шест месеци. Аконтацијата на личниот доход на работникот остварена во месецот во кој е изречена одлуката се зема како основ за утврдување на височината на паричната казна.

Член 58

Мерката престанување на работниот однос се изрекува за потешки повреди на должностите и на работните обврски, кои се однесуваат на:

- 1) неизвршување и несовесно, ненавремено и небрежно извршување на работните и другите обврски;
- 2) незаконито располагање со средствата;
- 3) нецелесобразно и неопходно користење на средствата;
- 4) преземање на дејствијата што е должен да ги преземе работоводниот орган или работникот со посебни овластувања и одговорности во рамките на своите овластувања;

5) неостварување на предвидените резултати од работата поради неоправдани причини во период од три месеци последовно;

6) повреда на прописите за заштита од пожар, експлозија, елементарни непогоди и штетно дејствување на отровни и други опасни материјали и на одредбите на општиот акт односно на колективниот договор;

7) злоупотреба на положбата и пречекорување на даденото овластување;

8) издавање на деловна, службена или друга тајна утврдена со закон или со општиот акт односно со колективниот договор;

9) злоупотреба на правото на користење боледување;

10) повреда на прописите и преземање мерки заради заштита на работниците, на средствата на трудот и на животната средина;

11) повреда на прописите за општонародната одбрана и општествената самозаштита и на одредбите на општиот акт односно на колективниот договор;

12) попречување на еден или повеќе работници во процесот на трудот со кое изразито се отежнува извршувањето на работните обврски.

Мерката престанување на работниот однос се изрекува и за други потешки повреди на работните обврски утврдени со закон и со општиот акт односно со колективниот договор.

Со општиот акт односно со колективниот договор поблиску се утврдуваат околностите и условите под кои повредите наведени во став 1 од овој член ќе се сметаат како потешка повреда на работната обврска за која се изрекува мерката престанување на работниот однос во согласност со природата на дејноста односно со природата на работата што ја врши одделен работник.

2) Дисциплински органи и дисциплинска постапка

Член 59

Работоводниот орган одлучува за дисциплинската одговорност на работниците за сторена повреда на работната обврска и ги изрекува мерките: јавна опомена и парична казна.

За дисциплинската одговорност на работникот за сторена повреда на работната обврска за која се изрекува мерката престанување на работниот однос одлучува дисциплинската комисија.

За дисциплинската одговорност на работоводниот орган одлучува органот кој го именува односно го назначува.

За дел на организацијата што се наоѓа надвор од седиштето на организацијата може да се формира посебен совет на дисциплинската комисија за одлучување за одговорноста на работниците во тој дел на организацијата.

Ако со повредата на работната обврска настанала штета, дисциплинскиот орган донесува одлука за надомест на штетата или му дава иницијатива на надлежниот орган во организацијата за поведување постапка за надомест на штетата.

Дисциплинските органи од ст. 1 и 2 на овој член се должни најмалку еднаш годишно да му поднесат на надлежниот орган извештај за изречените дисциплински мерки.

Член 60

Во случаите и под условите утврдени со општиот акт, рабоводниот орган може своите овластувања од член 59 став 1 на овој закон, во смисла на утврдувањето на дисциплинската одговорност на работниците, делумно или во целост да ги пренесе врз определен работник со посебни овластувања и одговорности.

За утврдување на дисциплинската одговорност на работниците чии места на работа се наоѓаат во делови на организацијата надвор од нејзиното седиште или во заедничка работна единица на повеќе организации, овластувањето од став 1 на овој член може да се пренесе врз раководителот на тој дел од организацијата односно врз раководителот на заедничката работна единица.

Дисциплинската комисија се состои од претседател и најмалку двајца членови ист број заменици, што се избираат на време од две години.

Во дисциплинската комисија не можат да бидат избрани работници кои имаат овластувања на дисциплински орган од член 59 став 1 на овој закон и од одредбите на ст. 1 и 2 од овој член.

Дисциплинската комисија може да работи во полн состав или во совет од најмалку тројца членови.

Член 61

Дисциплинска постапка се поведува по барање на органот на управување, органот на самоуправни работничка контрола, рабоводниот орган за повреда на работната обврска од член 59 став 2 на овој закон, работникот со посебни овластувања и одговорности и други работници определени со општиот акт и на општествениот правобранител на самоупраувањето.

Иницијатива за поведување дисциплинска постапка може да даде секој работник.

Органот на управување кој го именува односно го назначува рабоводниот орган, поведува постапка за разрешување на рабоводниот орган и на работникот со посебни овластувања и одговорности ако не поведе дисциплинска постапка во рок од 15 дена од денот кога на кој и да било начин узнал за потешката повреда на работната обврска и за сторителот.

Работодавецот одлучува за дисциплинската одговорност на работникот од член 2 став 2 на овој закон за створена повреда на работната обврска и ги изрекува мерките од член 55 на овој закон во согласност со постапката уредена со колективниот договор.

Член 62

На работникот задолжително му се доставува барањето за поведување дисциплинска постапка и позив за расправа пред дисциплинскиот орган од член 59 и од член 61 став 4 на овој закон.

За поведувањето постапка пред дисциплинскиот орган се известува и синдикатот. Во текот на постапката пред дисциплинскиот орган задолжително се разгледува и мислењето на синдикатот, ако е доставено.

Член 63

Постапката пред дисциплинскиот орган е јавна.

Работникот мора да биде сослушан пред дисциплинскиот орган, освен ако без оправдани причини не се одзове на уредно доставениот позив, и не може да му се ускрати одбрана. По барање од работникот односно со согласност од работникот, во дисциплинската постапка може да го застапува синдикатот.

Ако е тоа неопходно, дисциплинскиот орган односно работникот кого тој ќе го овласти, е должен да спроведе увид заради утврдување на околностите и фактите во врска со повредата на работната обврска.

По спроведената постапка, дисциплинскиот орган со своја одлука го огласува работникот за одговорен за створената повреда на работната обврска и му изрекува соодветна дисциплинска мерка или ја запира постапката против него.

Ако дисциплинскиот орган ја запре постапката, за тоа писмено ги известува работникот и подносителот на барањето.

За сослушувањето на работникот и за спроведувањето на другите докази во постапката, како и за расправата пред дисциплинскиот орган, се води записник. Записник се доставува и за советувањето и гласањето.

Ако дисциплинскиот орган утврди дека во дејствието со кое е извршена повреда на работната обврска има елементи на кривичното дело, стопански престап или прекршок должен е за тоа да го извести надлежниот државен орган заради поведување соодветна постапка.

Член 64

Одлуката за утврдување на одговорноста и за изречената мерка, со образложение и со упатство за правото на приговор, се доставува до работникот и до подносителот на барањето во писмена форма.

Член 65

Против одлуката на првостепениот дисциплински орган работникот односно подносителот на барањето за поведување постапка може да изјави приговор до органот на управувањето односно до комисијата утврдена со општиот акт во рок од осум дена од денот на доставувањето на одлуката.

Ако приговор од став 1 на овој член изјавил само работникот, со одлуката на второстепениот орган не може да се изрече построга дисциплинска мерка од онаа што ја изрекол првостепениот дисциплински орган.

Член 66

Против одлуката на дисциплинскиот орган донесена во втор степен работникот односно општествениот правобранител на самоупраувањето може да поведе постапка пред надлежниот суд во рок од 15 дена од денот на доставувањето на второстепената одлука.

Ако надлежниот второстепен орган не донесе одлука за приговорот во рок од 30 дена, може да се поведе постапка пред надлежниот суд во рок од 15 дена по истекот на рокот во кој второстепениот орган бил должен да донесе одлука по приговорот.

Член 67

Поведувањето дисциплинска постапка застарува за шест месеци од денот на узнавањето за повредата на работната обврска и за сторителот односно во рок од една година од денот кога е сторена повредата.

Ако повредата на работната обврска содржи обележја на кривично дело, поведувањето дисциплинска постапка застарува со протекот на една година од денот на узнавањето за повредата на работната обврска и за сторителот.

Водењето на дисциплинската постапка застарува со протекот на една година од денот на узнавањето за повредата на работната обврска и за сторителот односно со протекот на 18 месеци од денот кога повредата е сторена.

Изречената дисциплинска мерка не може да се изврши ако изминале 60 дена од денот на правосилноста на одлуката со која е изречена таа.

Член 68

За изречените дисциплински мерки задолжително се води евиденција.

Ако работникот во рок од две години од денот на правосилноста на одлуката со која е изречена јавна опомена и парична казна не стори повреда на работната обврска, изречената мерка се брише од евиденцијата.

3) Оддалечување на работникот од работа

Член 69

Работникот може да биде привремено оддалечен од работното место кај работодавецот или од организацијата (суспензија), во случаите и под условите утврдени со општиот акт односно со колективниот договор во согласност со законот.

Кога со своето обносување прави потешка повреда на работната обврска со која непосредно ги загрозува животот или здравјето на работниците или на други лица односно кога загрозува материјални средства од поголема вредност, работникот може да биде оддалечен од работното место или од организацијата со писмен налог на работоводниот орган односно на работодавецот или на друг овластен работник, со тоа што е должен во рок од три дена да го поднесе на потврда до надлежниот орган утврден со општиот акт односно со колективниот договор. Работникот може да биде оддалечен од работа и во други случаи и под условите утврдени со општиот акт односно со колективниот договор.

Надлежниот орган мора да одлучи за налогот од став 2 на овој член во рок од 8 дена.

4) Материјална одговорност

Член 70

Работникот кој во работата односно во врска со работата намерно или од крајно невнимание ќе им предизвика штета на организацијата или на работодавецот, должен е да ја надомести штетата.

Ако штета предизвикаат повеќе работници, секој работник е одговорен за делот од штетата што го предизвикал.

Ако за секој работник не може да се утврди делот од штетата што го предизвикал, се смета дека сите работници се подеднакво одговорни и штетата ја надоместуваат во еднакви делови.

Ако повеќе работници предизвикале штета со кривично дело со умисла, за штетата одговараат солидарно.

Член 71

Ако надоместот на штетата не може да се утврди во точен износ или утврдувањето на неговиот износ би предизвикало несразмерни трошоци, со општиот акт односно со колективниот договор може да се предвиди височината на надоместот на штетата да се утврдува во паушален износ, како и начинот на утврдување на паушалниот износ и органот кој ја утврдува таа височина на штетата.

Ако штетата е значително поголема од утврдениот паушален износ на надоместот на штетата, организацијата може да бара надомест на штетата според одредбите од член 70 на овој закон.

Член 72

Постоенето на штета и околностите под кои таа настанала, нејзината височина и кој ја причинил штетата ги утврдува надлежниот орган на организацијата односно работодавецот.

Ако работникот во рок од три месеци не ја надомести штетата утврдена со одлука на надлежниот орган односно на работодавецот, се поведува постапка пред надлежниот суд.

Со општиот акт односно со колективниот договор можат да се утврдат условите, случаите и критериумите за намалување на височината на штетата односно за ослободување од плаќање на штетата.

Член 73

Ако работникот претрпи штета на работа или во врска со работата, организацијата односно работодавецот се должни да му ја надоместат штетата на работникот според општите начела за одговорноста за штета.

Ако во рок од 30 дена организацијата односно работодавецот и работникот не се спогодат за надоместот на штетата, работникот има право да бара надомест на штетата пред надлежниот суд.

Член 74

Работникот кој во работата или во врска со работата му предизвикал намерно или со крајно невнимание штета на трето лице, а која ја надоместиле организацијата односно работодавецот, должен е да го надомести износот на исплатената штета.

Глава IV

ПРЕСТАНУВАЊЕ НА РАБОТНИОТ ОДНОС

Член 75

На работникот му престанува работниот однос со негова согласност:

1) ако писмено изјави дека сака да го раскине работниот однос;

2) ако со овластениот орган во организацијата односно со работодавецот писмено ќе се спогоди да му престане работниот однос.

На работникот му престанува работниот однос без негова согласност:

1) ако е утврдено дека нема способности за извршување на работите на работното место на кое е распореден или ако не ги остварува предвидените резултати од работата, а не прифати распоред на друго работно место или ако нема такво работно место во смисла на член 18 од овој закон;

2) ако на пробната работа не постигне соодветни резултати од работата односно ако приправникот не го положи стручниот испит;

3) ако неоправдано изостанал од работа последовно пет работни дена;

4) ако надлежниот орган во рок од една година од денот на засновањето на работниот однос утврди дека засновал работен однос спротивно на одредбите од законот, од општиот акт односно од колективниот договор;

5) ако при засновањето работен однос премолчел или дал невистинити податоци од значење за извршувањето на работите и задачите заради кои засновал работен однос;

6) ако одбие да работи на работното место на кое е распореден во смисла на член 17 ст. 1 и 2 и на чл. 19 и 20 од овој закон;

7) ако на работникот му се обезбеди да биде преземен или распореден во друга организација односно кај друг работодавец во случајот од член 21 став 1 точка 1, односно ако му се изврши докуп на стажот од член 21 став 1 точка 3 на овој закон;

8) ако одбие да се преквалификува или доквалификува за друго соодветно работно место во случајот од член 21 став 1 точка 2 и со истекот на рокот од член 21 став 2 на овој закон;

9) ако на работникот му е изречена мерката престанување на работниот однос во случаите од член 58 на овој закон.

Со законот, со општиот акт односно со колективниот договор се утврдуваат правата и должностите на работникот и на организацијата, односно на работодавецот за времетраењето на отказниот рок.

На работникот кој ќе наполни 40 години стаж на осигурување или 65 години возраст му престанува работниот однос ако надлежниот орган на организацијата односно работодавецот, во согласност со условите утврдени со закон, со општ акт и со колективен договор, не одлучи дека работникот може да остане во работен однос.

Член 76

На работникот му престанува работниот однос по сила на законот:

1) ако на начинот пропишан со закон е утврдено дека кај работникот дошло до загубување на работната способност - со денот на доставувањето на правосилното решение за утврдување на загубувањето на работната способност;

2) ако, според одредбите на законот односно според правосилна одлука на суд или на друг орган, му е забрането да врши определени работи и задачи, а не може да му се обезбеди вршење на други работи и задачи - со денот на доставувањето на правосилната одлука;

3) ако поради издржување на казна затвор мора да биде отсутен од работа подолго од шест месеци - со денот на стапувањето на издржување на казната;

4) ако му биде изречена мерка на безбедност, воспитна или заштитна мерка во траење подолго од шест месеци и поради тоа мора да биде отсутен од работа - со денот на применувањето на таа мерка.

На приправник кој засновал работен однос на определено време, заради вршење на приправнички стаж, работниот однос му престанува со истекот на времето определено за приправнички стаж.

Член 77

На работник му престанува работниот однос под условите и на начинот утврдени со сојузен закон кога е отворена постапка за престанок на организацијата.

Кога организацијата економски целесообразно и одговорно не ги користи средствата за создавање на доход односно добивка, или кога е поведена постапка за санација работниот однос може да им престане на работниците во определени делови на организацијата, под условите што се утврдени со сојузен закон.

Член 78

Одлуката за престанување на работниот однос и причините за донесување на таа одлука мораат да му се достават на работникот во писмена форма, со поука за правото на приговор.

Глава V

ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 79

Во остварувањето на поединчните права од работниот однос, работникот има право да бара заштита пред органите во организацијата, пред надлежниот суд, општествениот правобранител на самоуправувањето, синдикатот, инспекциските органи и други органи, во согласност со законот.

Надзор над примената на законите и на другите прописи за работните односи и над општите акти и колективните договори со кои се уредуваат правата, обврските и одговорностите на работникот врши инспекцијата на трудот.

Член 80

Работникот има право на надлежните органи во организацијата односно на работодавецот да им поднесува барања заради остварувања на своите права од работниот однос, како и право на приговор против одлуките што тие органи ги донесуваат за неговите права, обврски и одговорности.

Приговорот од став 1 на овој член работникот го поднесува до органот утврден со општиот акт односно со колективниот договор, во рок од 15 дена од денот на врачувањето на одлуката со која е повредено неговото право односно од денот кога дознал за повредата на правото.

Поднесувањето на приговорот од став 1 на овој член го задржува извршувањето на одлуката до донесувањето на конечна одлука во организацијата односно кај работодавецот, освен во случаите утврдени со закон.

Член 81

Надлежниот орган во организацијата односно работодавецот е должен за барањето односно за приговорот на работникот да донесе одлука во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето односно на приговорот.

Работникот има право да присуствува на седницата на која се расправа за неговото барање односно приговор, и да се изјасни за фактите значајни за донесување на одлуката.

Ако, во случаите утврдени со општиот акт односно со колективниот договор, за остварувањето на правата на работникот на кои се однесува поднесеното барање односно приговор, е постигната писмена спогодба помеѓу работникот и надлежниот орган, таа спогодба има сила на извршна исправа.

Член 82

Надлежниот орган е должен, пред донесувањето на одлуката за барањето односно за приговорот на работникот, да побара мислење од синдикатот и задолжително да го разгледува и за него да се изјасни, ако синдикатот го доставил.

Синдикатот може да учествува во постапката пред надлежниот орган кој одлучува за поднесеното барање односно приговор на работникот и, по негово барање или согласност, да го застапува во остварувањето на неговото право.

Член 83

Работникот кој не е задоволен со конечната одлука на надлежниот орган во организацијата или ако тој орган не донесе одлука во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето односно на приговорот, има право во наредниот рок од 15 дена да бара заштита на своите права пред надлежниот суд.

Заштита на правата пред надлежниот суд не може да бара ако претходно не барал заштита на правата пред надлежниот орган во организацијата, освен правото на парично побарување.

Работоводниот орган или овластениот работник во организацијата односно работодавецот е должен правосилната одлука на судот донесена во постапка за заштита на правата на работникот да ја изврши во рок од 15 дена од денот на доставувањето, ако во судската одлука не е определен друг рок.

Ако работоводниот орган или овластениот работник во организацијата не ја изврши одлуката на судот во рокот од став 3 на овој член, прави потешка повреда на работната обврска поради која му се изрекува мерка престанок на работниот однос.

Член 84

Лицето кое смета дека по огласот односно конкурсот е избран кандидат кој не ги исполнува објавените услови или дека на друг начин е повредена постапката за избор на пријавените кандидати, има право на приговор во рок од 15 дена од денот на приемот на одлуката за избор на кандидатот.

За приговорот од став 1 на овој член се одлучува во согласност со одредбите на чл. 79 до 83 од овој закон.

Глава VI

КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР

Член 85

Со колективен договор се уредуваат, во согласност со овој закон и со други прописи, правата и обврските на работниците вработени во организации и кај работодавци, како и правата и обврските на тие организации и работодавци.

На ниво на федерацијата синдикатот и стопанската комора ги утврдуваат заедничките основи за склучување на колективните договори.

Колективен договор склучуваат на ниво на федерацијата - републиките, а на ниво на автономната покраина во согласност со Уставот на СР Србија, надлежниот орган на синдикатот и надлежниот орган на соодветната стопанска комора односно други здруженија во кои се претставени организациите и работодавците.

Колективен договор може да се склучи и за одделни дејности.

Член 86

Колективниот договор содржи одредби за начинот и обемот на остварувањето на правата утврдени со законот и на други права што се од интерес за работниците, организацијата и работодавецот, како и за начинот и постапката за решавање на меѓусебните спорови.

Со колективниот договор не може да се пропишано оние права и обврски на работникот за кои е пропишано дека организацијата ќе ги уреди со општ акт.

Колективниот договор не може да содржи одредби со кои на работниците им се даваат помали права или им се утврдуваат непополни услови за работа од правата и условите што се утврдени со законот, а ако такви одредби содржи, наместо нив се применуваат соодветните одредби од законот.

Член 87

Колективниот договор се склучува во писмена форма на определено или на неопределено време.

Со колективниот договор се утврдуваат начинот, постапката и случаите кога може да се бара измена, како и условите, роковите и начинот на откажување на колективниот договор.

Колективниот договор се регистрира кај надлежниот орган на општествено-политичката заедница и се објавува во службеното гласило.

Член 88

Во согласност со одредбите на колективниот договор и на законот, се склучува договор за вработување помеѓу работникот и работодавецот.

Работодавецот е должен со работникот да склучи писмен договор за вработување пред стапувањето на работникот на работа.

Глава VII

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 89

Со парична казна од 9.000.000 до 45.000.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата односно работодавецот:

1) ако на работникот кој засновал работен однос на определено време му ускрати право кое му припаѓа според овој закон (член 12 став 3);

2) ако на работникот му нареди подолго работно време одошто е определено со законот (член 24);

3) ако со организирањето на одморот не се обезбеди континуирана работа со странки (член 28 став 2);

4) ако со распоредот на работното време не обезбеди време за одмор во текот на дневната работа, одмор помеѓу два последовни работни дена, неделен одмор и годишен одмор, во согласност со овој закон (чл. 28 до 31);

5) ако на работникот кој ја прекинал работата поради заминување на отслужување, односно дослужување на воениот рок или кој е упатен на работа во странство во рамките на меѓународна техничка или просветно-културна соработка, во дипломатски, конзуларни и други претставништва на стручно усовршување или образование и на работникот кој е избран, односно именуван на самоуправни, јавна или друга општествена функција му го ускрати правото да се врати на работа (член 34 и 35);

6) ако не обезбеди заштита на работниците при работата и заштита на здравјето на граѓаните во согласност со одредбите од овој закон (чл. 36 до 38);

7) ако не обезбеди право на посебна заштита на работниците помлади од 18 години и на жените и други права со кои се обезбедува заштита на мајчинството (чл. 39 до 45);

8) ако не го распореди работникот на соодветно работно место (член 48 ст. 1 и 2);

9) ако најмалку еднаш месечно не му исплати личен доход на работникот (член 49 став 3);

10) ако спротивно на одредбите од овој закон донесе одлука за престанување на работниот однос на работникот (чл. 75 до 77);

11) ако во определен рок не изврши правосилна судска одлука донесена во постапка за заштита на правата на работникот (член 83 став 3).

За дејствијата од став 1 точ. 1 до 10 на овој закон ќе се казни за прекршок и одговорното лице во организацијата, односно кај работодавецот со парична казна до 2.000.000 до 10.000.000 динари.

За дејствијата од став 1 точ. 1 до 10 на овој член ќе се казни за прекршок одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница со парична казна до 2.000.000 до 10.000.000 динари.

Член 90

Со парична казна од 5.000.000 динари до 25.000.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата односно работодавецот:

1) ако заснове работен однос со лице кое не ги исполнува пропишаните услови (член 8);

2) ако на начинот утврден со општиот акт во согласност со законот не објави конкурс за работното место работодаводен орган и работник со посебни овластувања и одговорности (член 9 став 4);

3) ако работникот почне да работи пред да го засновал работниот однос на начинот и под условите утврдени со општиот акт и законот (чл. 10 и 11);

4) ако со работникот заснове работен однос спротивно на овој закон или на општиот акт (член 12 ст. 1 и 2 чл. 14 и 15).

За дејствијата од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во организацијата односно кај работодавецот со парична казна од 1.000.000 до 5.000.000 динари.

За дејствијата од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница со парична казна од 1.000.000 до 5.000.000 динари.

Глава VIII

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 91

Организацијата е должна општите акти да ги усогласи со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето на овој закон во сила.

Основите за склучување на колективниот договор од член 85 став 2 на овој закон се утврдуваат до 31 декември 1989 година.

Член 92

Со денот на влегувањето на овој закон во сила престануваат да важат одредбите од глава IV и V на Дел втори од Законот за здружениот труд (чл. 161 до 226 и член 670) - („Службен лист на СФРЈ”, бр. 53/76, 57/83 и 85/87).

Член 93

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

922.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ИЗВОРИТЕ НА СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА СОЈУЗНИТЕ СТОКОВНИ РЕЗЕРВИ

Се прогласува Законот за утврдување на изворите на средства за финансирање на сојузните стокровни резерви, што го усвои Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година

П. бр. 1053
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ
д-р Слободан Глигориевиќ, с. р.

ЗАКОН**ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ИЗВОРИТЕ НА СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА СОЈУЗНИТЕ СТОКОВНИ РЕЗЕРВИ****Член 1**

Со овој закон се утврдуваат изворите на средства за формирање, обновување и одржување на сојузните стокровни резерви и за изградба и одржување на складишен простор за складирање на тие резерви.

Член 2

Сојузните стокровни резерви се финансираат со средствата што се обезбедуваат:

- 1) од буџетот на федерацијата;
- 2) од приходите што Сојузната дирекција за стокровни резерви ќе ги оствари со работење, освен средствата што, согласно со сојузниот закон со кој се уредуваат стокровните резерви, се уплатуваат во буџетот на федерацијата, и од анунтетите што и припаѓаат на Дирекцијата по основ на кредитите дадени на други правни лица;
- 3) со кредити;
- 4) со емитување и продажба на хартии од вредност;
- 5) од други извори во согласност со сојузните закони.

Член 3

Средствата за финансирање на сојузните стокровни резерви, во случај на непосредна воена опасност или за време на воена состојба, се обезбедуваат во воениот буџет на федерацијата.

Член 4

Со денот на влегувањето на овој закон во сила престанува да важи Законот за утврдување на изворите на средства за финансирање на сојузните стокровни резерви („Службен лист на СФРЈ”, бр. 22/84, 53/85, 10/88 и 41/89).

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

923.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕТО НА ФЕДЕРАЦИЈАТА**

Се прогласува Законот за измени на Законот за финансирањето на федерацијата, што го усвои Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година.

П бр. 1052
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигоријевиќ, с. р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНИ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕТО НА ФЕДЕРАЦИЈАТА****Член 1**

Во Законот за финансирањето на федерацијата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 15/77, 71/85, 71/86, 10/88, 31/88, 16/89 и 41/89) во член 10 став 2 зборовите: „средствата за сојузни стокровни резерви, средствата за поттикнување и унапредување на надворешнотрговската размена и другите економски односи со странство, средствата за интервенции во стопанството на домашниот пазар” се бришат.

Член 2

Член 30 се менува и гласи:

„Заради премостување на временската неусогласеност помеѓу притекувањето на приходите и извршувањето на расходите на буџетот на федерацијата, федерацијата може краткорочно да се задолжува кај Народната банка на Југославија и кај други банки до височината на остварените приходи од царини и од други увозни давачки и такси во буџетот на федерацијата во претходната година, и во рамките на утврдената кредитно-монетарна политика за тековната година.

Одлуката за задолжување на федерацијата од став 1 на овој член ја донесува Сојузниот извршен совет.

Договорот за кредит од став 1 на овој член го потпишува од името на федерацијата, функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансните.

Народната банка на Југославија може, од името и за сметка на федерацијата, да продава и купува хартии од вредност на пазарот на пари и пазарот на капитал.

Кредитот од став 1 на овој член се враќа од буџетот на федерацијата најдоцна до 31 декември на годината во која е земен кредитот.

Федерацијата може долгорочно да се задолжи само врз основа на посебен сојузен закон.”

Член 3

Во член 47 ставот 2 се заменува со два нови става кои гласат:

„Финансирањето според одредбата на став 1 од овој член може да се врши до износ кој одговара на просечниот месечен износ на вкупно утврдените средства во буџетот на федерацијата за претходната година во реален израз.

Како реален израз се подразбира вкупниот износ на средствата на буџетот на федерацијата според последниот ребаланс зголемен за поголемиот растеж на цените на мало до крајот на годината, при што учеството на придонесот на буџетот на федерацијата на социјалистичките републики и на социјалистичките автономни покраини во структурата на приходите на буџетот на федерацијата не може да биде поголем од нивното учество во претходната година.”

Досегашниот став 3 станува став 4.

Член 4

Во член 54 зборовите: „донесува месечни” се заменуваат со зборовите: „донесува месечни и тримесечни.”

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

924.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ СРЕДСТВА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИТЕ НЕПОГОДИ (ГРАД И БУРА) ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА АВТОНОМНА ПОКРАИНА ВОЈВОДИНА, ШТО СЕ СЛУЧИЈА НА 25 ЈУЛИ 1987 ГОДИНА**

Се прогласува Законот за привремени мерки за обезбедување на средства за отстранување на последиците од елементарните непогоди (град и бура) во Социјалистичка Автономна Покраина Војводина, што се случија на 25 јули 1987 година, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година.

П бр. 1048
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигоријевиќ, с. р.

ЗАКОН**ЗА ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ СРЕДСТВА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИТЕ НЕПОГОДИ (ГРАД И БУРА) ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА АВТОНОМНА ПОКРАИНА ВОЈВОДИНА, ШТО СЕ СЛУЧИЈА НА 25 ЈУЛИ 1987 ГОДИНА****Член 1**

Средствата за отстранување на последиците од елементарните непогоди (град и бура) во Социјалистичка Автономна Покраина Војводина што се случија на 25 јули 1985 година, во износ од 21.500.000.000 динари се обезбедуваат од придонесите на републиките и на автономните покраини, и тоа:

- во 1989 година	10.000.000.000 динари
- во 1990 година	5.770.000.000 динари
- во 1991 година	5.730.000.000 динари

Член 2

Придонесите на републиките и на автономните покраини се утврдуваат за секоја година соразмерно на учеството на одделни републики и автономни покраини во вкупниот општествен производ на вкупното стопанство на Југославија остварен во претходната година, пресметан според принципот на чисти дејности.

Член 3

Републиките и автономните покраини ќе ги обезбедат средствата од член 1 на овој закон утврдени за 1989 година во следните износи, и тоа:

- СР Босна и Херцеговина	1.321.000.000 динари;
- СР Македонија	542.000.000 динари;
- СР Словенија	1.900.000.000 динари;
- СР Србија	2.212.000.000 динари;
- САП Војводина	1.043.000.000 динари;
- САП Косово	226.000.000 динари;
- СР Хрватска	2.566.000.000 динари;
- СР Црна Гора	190.000.000 динари.

Член 4

Обврските на републиките и на автономните покраини за 1990 и 1991 година ќе ги утврди Собранието на СФРЈ со своја одлука кон крајот на годината за наредната година, согласно со одредбите на чл. 1 и 2 од овој закон.

Член 5

Републиките и автономните покраини ќе ги уплатуваат средствата од чл. 1 и 3 на овој закон на посебна сметка:

Средства на солидарноста за отстранување на последиците од елементарни непогоди (град и бура) во САП Војводина во 1987 година кај надлежната служба на општественото книговодство, почнувајќи од наредниот месец од денот на утврдувањето на износот и тоа во 12 месечни рати, најдоцна до 15 во месецот за претходниот месец.

Републиките и автономните покраини ќе ги обезбедат средствата од член 3 на овој закон утврдени за 1989 година до крајот на 1989 година.

Член 6

Ако републиката односно автономната покраина не го уплати утврдениот износ на средства во рокот од член 5 на овој закон, Службата на општественото книговодство на Југославија ќе го пренесе износот на неуплатените средства од сметката на буџетот на републиката односно на автономната покраина на сметката: Средства на солидарноста за отстранување на последиците од елементарни непогоди (град и бура) во САП Војводина во 1987 година.

Член 7

Средствата од член 1 на овој закон ќе се користат за отстранување на последиците од елементарни непогоди во земјоделството.

Критериумите врз основа на кои ќе се користат средствата за намените од став 1 на овој член ги пропишува функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите.

Член 8

Начинот на користењето на средствата од член 1 на овој закон ќе го утврди надлежниот орган во САП Војводина.

Член 9

Надлежниот орган во САП Војводина којшто управува со средства од посебната сметка од член 5 на овој закон е должен да им даде податоци и да им овозможи увид во документацијата на сојузниот, на републичките и на покраинските органи на управата надлежни за работи на финансиите, заради контрола на наменското користење на тие средства.

Член 10

Надлежниот орган во САП Војводина којшто управува со средствата од посебната сметка од член 5 на овој закон им поднесува извештај за користењето на тие средства на Собранието на СФРЈ, на собранијата на републиките и на собранијата на автономните покраини до крајот на март тековната година за претходната година.

Член 11

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

925.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ДЕЛ ОД СРЕДСТВАТА ОД ПРИМАРНАТА ЕМИСИЈА ЗАРАДИ ВРЕМЕННО ПРЕМОСТУВАЊЕ НА ПРИТЕКУВАЊЕТО НА СРЕДСТВА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИТЕ НЕПОГОДИ ШТО ВО 1986 ГОДИНА ГИ ПОГОДИЈА ОПРЕДЕЛЕНИ ПОДРАЧЈА ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА И ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА**

Се прогласува Законот за привремени мерки за обезбедување дел од средствата од примарната емисија заради

временско премостување на притекувањето на средства за отстранување на последиците од елементарните непогоди што во 1986 година ги погодија определени подрачја во Социјалистичка Република Хрватска и во Социјалистичка Република Босна и Херцеговина, што го усвои Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година.

П бр. 1008
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигориевиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ДЕЛ ОД СРЕДСТВОТА ОД ПРИМАРНАТА ЕМИСИЈА ЗАРАДИ ВРЕМЕНСКО ПРЕМОСТУВАЊЕ НА ПРИТЕКУВАЊЕТО НА СРЕДСТВА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИТЕ НЕПОГОДИ ШТО ВО 1986 ГОДИНА ГИ ПОГОДИЈА ОПРЕДЕЛЕНИ ПОДРАЧЈА ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА И ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Член 1

Заради временско премостување на притекувањето на средства за отстранување на последиците од елементарните непогоди што во 1986 година ги погодија определени подрачја во Социјалистичка Република Хрватска и определени подрачја во Социјалистичка Република Босна и Херцеговина, Народната банка на Југославија преку Народната банка на Хрватска односно преку Народната банка на Босна и Херцеговина ќе им одобри на Социјалистичка Република Хрватска и на Социјалистичка Република Босна и Херцеговина кредит од примарната емисија во вкупен износ од 29.800.000.000 динари, од што:

- 1) на Социјалистичка Република Хрватска – во износ од 19.900.000.000 динари;
- 2) на Социјалистичка Република Босна и Херцеговина – во износ од 9.900.000.000 динари.

Член 2

Средствата на кредитот од член 1 на овој закон Социјалистичка Република Хрватска и Социјалистичка Република Босна и Херцеговина ќе ѝ ги вратат на Народната банка на Југославија во две еднакви годишни рати, што втасуваат за плаќање на 30 септември секоја година.

Првата рата втасува за плаќање на 30 септември 1990 година.

Член 3

На средствата на кредитот од член 1 на овој закон се плаќа камата по стапки од 8% годишно.

На кредитите што им ги даваат на организации на здружен труд за намените од овој закон банките наплатуваат камата по стапки која не може да биде поголема од 9% годишно.

Член 4

Народната банка на Хрватска и Народната банка на Босна и Херцеговина, во рок од 30 дена од денот на влегувањето на овој закон во сила, ќе склучат договори со Социјалистичка Република Хрватска и со Социјалистичка Република Босна и Херцеговина за користењето на кредитите од член 1 на овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

926.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕТО НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАЕДНИЧКИТЕ БАНКИ

Се прогласува Законот за престанување на важењето на Законот за заедничките банки, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година.

П бр. 1057
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигориевиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕТО НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАЕДНИЧКИТЕ БАНКИ

Член 1

Законот за заедничките банки („Службен лист на СФРЈ”, бр. 32/87) престанува да важи.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

927.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВКУПНИОТ ИЗНОС НА СРЕДСТВОТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ИЗГРАДБА НА ОБЈЕКТИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ – ЦАРИНСКАТА СЛУЖБА И СЛУЖБИТЕ НА СОЈУЗНИТЕ ИНСПЕКЦИИ НА ГРАНИЧНИОТ ПРЕМИН КАРАВАНКИ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1989 ДО 1991 ГОДИНА

Се прогласува Законот за утврдување на вкупниот износ на средствата за финансирање на Програмата за изградба на објекти за потребите на сојузните органи – Царинската служба и службите на сојузните инспекции на граничниот премин Караванки во периодот од 1989 до 1991 година, што го усвои Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година.

П бр. 1059
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дрновшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигориевиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВКУПНИОТ ИЗНОС НА СРЕДСТВАТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ИЗГРАДБА НА ОБЈЕКТИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ – ЦАРИНСКАТА СЛУЖБА И СЛУЖБИТЕ НА СОЈУЗНИТЕ ИНСПЕКЦИИ НА ГРАНИЧНИОТ ПРЕМИН КАРАВАНКИ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1989 ДО 1991 ГОДИНА

Член 1

Средствата за финансирање на Програмата за изградба на објекти за потребите на сојузните органи – царинската служба и службите на сојузните инспекции на граничниот премин Караванки во периодот од 1989 до 1991 година (во натамошниот текст: Програмата) се утврдуваат во вкупен износ од 54.010.231.000 динари.

Член 2

Средствата од член 1 на овој закон ќе се обезбедат во буџетот на федерацијата за одделни години, и тоа:

1. во Буџетот на федерацијата за 1989 година	12.962,455.400.–
2. во Буџетот на федерацијата за 1990 година	31.325,934.000.–
3. во Буџетот на федерацијата за 1991 година	9.721,841.600.–

Член 3

Средствата од член 2 на овој закон што не ќе се трошат до крајот на годината за која се обезбедени ќе се користат во наредната година за истите намени.

Член 4

Средствата за финансирање на Програмата се утврдени според цените на 31 декември 1988 година.

Валоризација на средствата за извршување на Програмата предвидени за одделни години ќе врши Собранието на СФРЈ при утврдувањето на буџетот на федерацијата за односната година врз основа на податоците од Сојузниот завод за статистика за движењето на цените на градежните услуги и на цените на производите.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува со денот на влегувањето во сила на Законот за програмата за изградба на објекти за потребите на сојузните органи – Царинската служба и службите на сојузните инспекции на граничниот премин Караванки во периодот од 1989 до 1991 година.

928.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ОДАНОЧУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ ВО ПРОМЕТОТ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за оданочување на производи и услуги во прометот, што го усвои Собранието на СФРЈ на седницата на

Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година.

П бр. 1055
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
д-р Јанез Дриовшек, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигориевиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ОДАНОЧУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ ВО ПРОМЕТОТ

Член 1

Во Законот за оданочување на производи и услуги во прометот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/72, 55/72, 28/73, 36/75, 58/75, 7/77, 61/78, 26/79, 5/80, 63/80, 3/81, 23/82, 15/83, 71/84, 39/85, 11/86, 21/87, 10/88, 27/88, 31/88, 41/89 и 46/89), во член 6 по точка 5) се додава нова точка 6), која гласи:

„6) продажба на градежен материјал што ќе се изврши на индивидуални земјоделски производители заради изградба и адаптација на земјоделски објекти – економски згради (штали, трла, силоси и др.). Под индивидуален земјоделски производител, во смисла на овој закон, се подразбира физичко лице на кое земјоделското производство му е единствено и основно занимање и кое е осигурано според прописите за здравственото, односно пензиското осигурување, како земјоделец, или каде што во домаќинството најмалку еден член е осигурен според прописите за здравственото односно пензиското осигурување на земјоделците, а кој е обврзник на данок од земјоделска дејност.

Индивидуалниот земјоделски производител од став 1 на оваа точка не плаќа данок на промет на градежен материјал под следните услови:

– ако решението за дозвола за градење и премежување и претсметка на работите, со спецификацијата на материјалот што ја изработува врз основа на претсметката на работите и просечните градежни норми, му го достави и на општинскиот орган на управата надлежен за работите на општествените приходи, кај кого што се задолжува со данок од земјоделска дејност;

– ако изградбата на објектот ја заврши најдоцна во рок од две години од денот на издавањето решение за дозвола за градење, за што е должен да го извести надлежниот општински орган на управата за работи на општествените приходи;

– ако не ја менува намената на објектот во рок од пет години од денот на изградбата.

Општинскиот орган на управата надлежен за работи на општествените приходи е должен набавените количества градежен материјал од фактурите да ги срамни со спецификацијата на материјалот.

Продажбата на градежен материјал без плаќања на данокот на промет се врши врз основа на спецификацијата на материјалот што ја заверува општинскиот орган на управата надлежен за работи на општествените приходи и со задолжително издавање фактура во која продавачот ги внесува бројот и датумот на заверката на таа спецификација.

Продавачот е должен да му достави копија од фактурата на органот од став 3 на оваа точка во рок од седум дена од денот на издавањето на фактурата.

Ако индивидуалниот земјоделски производител не го заврши објектот во пропишаниот рок односно ако ја промени намената на објектот или ако го употреби градежниот материјал набавен без плаќања на данокот на промет за други цели, освен за целите за кои е предвидено даночно ослободување, како и на разликата на повеќе набавениот градежен материјал отколку што е предвидено според спецификацијата, должен е да плати данок на промет на

производитите. Обврската за плаќање на данокот на промет ја утврдува општинскиот орган на управата надлежен за работи на општествените приходи со решение и тоа на вредноста на градежниот материјал утврдена според продолжните цени и даночните стапки на денот на донесувањето на решението.”

Досегашните точ. 6 и 7 стануваат точ. 7 и 8.

Член 2

Во член 36 став 1 точка 13 се менува и гласи:

„13) земјоделска механизација, уреди и друга опрема за земјоделско производство и земјоделски алат за примарна обработка на земјиштето, и тоа:

1) машини, уреди и опрема за основна обработка на земја:

- трактори двоосни (тркалаци и гасеничари);
- трактори едноосни (мотокултиватори);
- тракторски кабини, сигурносни лази за трактори, гуми и гасеници за трактори, мотори и менувачи за трактори и тракторски приколки;
- плугови, ралници, цртала, плужни штици, тањирачи, дискови за плугови и подривачи;
- англодозерска опрема;

2) машини, уреди и опрема за дополнителна обработка на земја:

- кардански вратила за овие машини и уреди;
- фрезери, копачи и ротациони плугови;
- валјаци, брани и рамначи;
- сеидбоспремачи, ситнилки на растителни остатоци и ножеви на ситнилка;

3) машини, уреди и опрема за сеидба, нега и заштита на посеви:

- кардански вратила за погон на машини за сеидба, нега и заштита на посеви;
- прскалки и оросувачи;
- сеалки и садилки;
- растурачи на губриво;
- запрашувачи;
- уреди за ниско, високо и бочно прскање;
- „ганди уреди“;
- уреди за залевање при садење и сеење;
- пумпи и системи за наводнување, како што се: системи за вештачки дожд, „бум-системи“, „водени топови“, систем „капка по капка“ и бочни крила;

4) машини, уреди и опрема за користење на течно шталско губре – оски (цистерни, фертилизатори);

- копачки и култиватори;
- 4) машини, орудија и опрема за жетва и берба:
- кардански вратила за овие машини и уреди;
- комбајни и берачи од сите видови, гуми за комбајни и берачи, сламотреси, осцилирачки рамиња, ротирачки валјаци, галови синџири за комбајни и берачи, клинесте ремени за комбајни;
- адаптери и хедери од сите видови со подвоз и пинк-ап прсти;

- уреди за режење и берба на овошје и грозје;

- секачи на глави од репага, вадилки и натоварачи на репа;

- универзални уреди за режење, натоварување, истоварување и превоз на растенија;

- жнеалки, вадилки, вршалки, косачки и коси;

- сенопревртувачи, преси, елеватори за сено и слама и режачки на снопови;

5) машини, уреди и опрема за чистење, сортирање и пакување на основни земјоделски производи:

- кардански вратила за овие машини и уреди;
- селектори, триери, ветерни мелници, сортирачи, дупилки, ронилки, гмечалки и роначи за овошје и грозје, квасилки, аспиратори и машини за нижење на тутун;
- сушари и дехидратори за сушење и доработка на земјоделски производи;

6) машини, уреди и опрема за подготвување и разнесување на добиточна храна:

- кардански вратила за овие машини и уреди;
- мешалки, специјални транспортери и дистрибутери на добиточна храна;
- сечки;
- мелници и дробилки за јарма;
- котли за подготвување на добиточна храна;
- машини и уреди за сечење, из земање и дозирање на слагажа;

- уреди за вештачко хранење на телиња, прасиња и друг добиток;

- мобилни силоси за силирање на добиточна храна;

- хранилки и поилки;

7) машини, опрема и уреди за сточарство;

- опрема за исхрана и поење на добиток во шталите и на пасиштата (врзови, прегради, боксови, греачи на штали, „електрични овчари“);

- молзалки, цистерни за млеко, пумпи и ладилници за млеко;

- машини за стрижње овци;
- машини и уреди за изгубрување во штали;
- инкубатори и греалки („вештачки квачки“);
- моторни пили и витли за режење и извлекување на шумски сортименти;

8) орудија и алати за рачна обработка на земја:

- мотики;
- лопати;
- коси и српови;
- гребли и вили.

Член 3

Во член 50 став 1 по точка 5) се додава нова точка 6) која гласи:

„6) ако продавачот на градежен материјал во рок од седум дена од денот на извршениот промет односно од денот на издавањето фактура за продажбата на градежен материјал на индивидуален земјоделски производител не достави копија на фактурата до надлежниот општински орган на управата за работи на општествените приходи (став 4 точка 6 член 6)“.

Досегашните точ. 6 и 7 стануваат точ. 7 и 8.

Член 4

Во член 53 став 1 по точка 7 се додава нова точка 8) која гласи:

„8) ако купувачот – индивидуален земјоделски производител употреби градежен материјал набавен без плаќања данок на промет за други намени, освен за намените за кои е предвидено даночно ослободување (член 6 точка 6)“.

Член 5

Во Тарифата на основниот данок на промет на производи во тар. број 11 во став 1 во точка 14 зборовите: „тракторски приколки за земјоделство“ се бришат.

Член 6

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

929.

Врз основа на член 281 став 1 точка 5 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Амандманот XXXIX точка 1 потточка 4) и Амандманот XL точка 3 потточка 2) на Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 2 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, Собранието на СФРЈ на седницата на Соборот на републиките и покраините од 5 октомври 1989 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА ЗАЕДНИЧКАТА МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА И НА ЗАЕДНИЧКИТЕ ОСНОВИ НА КРЕДИТНАТА ПОЛИТИКА ВО 1989 ГОДИНА

1. Во Одлуката за целите и задачите на заедничката монетарна политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1989 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 77/88 и 40/89) во точка 4 по став 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Кредити за намени во областа на земјоделството Народната банка на Југославија ќе им дава на банките и врз основа на кредитите што банките непосредно им ги даде на индивидуалните земјоделски производители за производство на пченица, пченка, шеќерна репка, маслодајни култури (вклучувајќи и соја), оризова арпа, ориз и тутун, за гоење на добиток (говеда, свињи и овци), за гоење на живина и риби, за производство на млеко и за одгледување на расен приплоден подмладок во сточарството (говеда, свињи и овци).”

Досегашниот став 3 станува став 4.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 853
5 октомври 1989 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
д-р Слободан Глигоријевиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките
и покраините,
д-р Миран Мејак, с. р.

930.

Врз основа на член 23 од Законот за основите на системот на општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ”, бр. 64/84, 43/86 и 71/86), во соработка со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ НА ФОРМИРАЊЕТО НА ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ ОД ИНТЕРЕС ЗА ЦЕЛАТА ЗЕМЈА

1. Во Одлуката за начинот на формирањето на цените на производите од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ”, бр. 55/89) во точка 3 по зборот: „бонификации” се става точка, а текстот до крајот се брише.

2. Точка 4 се менува и гласи:

„Претпријатието кое се занимава со производство при формирањето на производителската, големопродажната или малопродажната цена не може во цената на производот да ги засметува трошоците на финансирањето на купувачите, вклучувајќи ги крајните потрошувачи, како што се трошоците на кредитирањето на купувачите (ревалоризација и камата) и другите трошоци што купувачот ги има по приемот на стоките.

Под кредитирање од став 1 на оваа точка се подразбира продажбата со одложено плаќање подолго од осум дена.”

3. Точка 5 се менува и гласи:

„5. Претпријатието може да му даде попуст на купувачот само со намалување на цената на производот. Така намалената цена се искажува на производот и на сметката.”

4. По точка 5 се додава точка 5а, која гласи:

„5а. Претпријатието е должно цените на производите на залихи да ги усогласи со одредбите на оваа одлука.”

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 624
6 октомври 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Анте Марковиќ, с. р.

931.

Врз основа на член 28 и член 104 став 3 од Законот за девизното работење („Службен лист на СФРЈ”, бр. 66/85, 71/86, 3/88 и 59/88), на предлог од Народната банка на Југославија, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА КУРСОТ НА ДИНАРОТ

1. Во Одлуката за методологијата за формирање на курсот на динарот („Службен лист на СФРЈ”, бр. 34/88 и 12/89) по точка 10 се додава нова точка 10а, која гласи:

„10а. По исклучок од одредбата на точка 3 од оваа одлука, при формирањето на курсот на динарот во октомври 1989 година нема да се земаат предвид остварените разлики меѓу оценетите (28,2%) и реалните (47,5%) податоци за движењето на релативните цени на мало во септември 1989 година.”

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 554
4 октомври 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Анте Марковиќ, с. р.

932.

Врз основа на член 28 точ. 2, 3, 7 и 8 член 29 став 1. точка 1 став 3 и точка 7 став 2 и член 30 став 10 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ”, бр. 10/76, 36/79, 12/82, 61/82, 7/84, 25/85, 38/86, 28/88 и 40/89), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИТЕ, КОЛИЧЕСТВАТА И ВРЕДНОСТА НА ПРЕДМЕТИТЕ НА КОИ ПРИ УВОЗОТ СЕ ПРИМЕНУВААТ ЦАРИНСКИ ПОВЛАСТИЦИ

1. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 2 од Царинскиот закон, домашните патници, покрај на предметите на личниот багаж – на предметите што ќе ги внесат од странство до вкупна динарска противвредност од 100 САД долари.

2. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 1 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија – членови на екипаж на југословенските бродови и државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку две години или 24 месеци во периодот од четири години – на предметите за своето домаќинство што се утврдени во точка 3 на Одлуката за видот и количината односно вредноста на предметите што физички лица можат да ги увезуваат и извезуваат („Службен лист на СФРЈ”, бр. 21/86, 44/86, 3/87, 52/87, 57/87, 86/87, 44/88, 76/88, 4/89, 23/89 и 59/89 – во натамошниот текст: точка 3 од Одлуката), освен на патнички моторни возила, до вкупна динарска противвредност од 3.000 САД долари.

3. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 2 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку три години – на предметите за своето домаќинство што се утврдени во точка 3 од Одлуката, освен на патнички моторни возила, до вкупна динарска противвредност од 3.500 САД долари.

4. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 3 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

кои по кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку четири години - на предметите за своето домаќинство што се утврдени во точка 3 на Одлуката, освен на патнички моторни возила, до вкупна динарска противвредност од 4.000 САД долари.

5. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 4 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку пет години - на предметите за своето домаќинство што се утврдени во точка 3 на Одлуката, освен за патнички моторни возила, до вкупна динарска противвредност од 4.500 САД долари.

6. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 5 од Царинскиот закон државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку шест години - на предметите за своето домаќинство што се утврдени во точка 3 на Одлуката, освен на патнички моторни возила, до вкупна динарска противвредност од 5.000 САД долари.

7. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 6 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ се наоѓаат на работа во странство еднаш годишно, при доаѓање од странство заради користење на годишен одмор, посета на семејството и сл. - на предметите што не се наменети за препродажба, до вкупна динарска противвредност од 700 САД долари.

8. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 7 од Царинскиот закон, државните органи, организациите на здружен труд, заедниците и други организации - на рекламен материјал и мостри што бесплатно се примаат од странство.

Како рекламен материјал, во смисла на оваа одлука, се сметаат:

1) печатен или снимен материјал, објави, огласи, плакати, ценовници, каталози, микрофилмови и други форми на трговско известување за стоките, превозот и услугите што ги дава странскиот испраќач, без оглед на вредноста и количината;

2) разни рекламни предмети на кои видно е втисната фирмата на странскиот испраќач со кој државниот орган, организацијата на здружен труд или друга организација одржува деловни врски. Како рекламни предмети, во смисла на оваа одредба, не се сметаат цигарите, жестоците алкохолни пијачки, парфемите, освен парфемите што исклучиво служат за демонстрација, и други потрошни стоки.

Како мостри, во смисла на оваа одлука, се сметаат предметите со мала вредност и во незначителни количини - според видот на стоките што ги претставуваат и целта за која се наменети, како и моделите на предмети чие производство се предвидува, а се испраќаат заради набавка на порачка односно понуда на стоки или склучување на договори. Мострите не можат да се продаваат ниту употребуваат за други цели, освен за прикажување, испитување и сл.

9. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 8 од Царинскиот закон, странските излагачи што учествуваат на меѓународни саеми и трговски изложби во Југославија - на предметите што ги увезуваат или ги примаат од странство заради вообичаена распределба и потрошувачка за времето на одржувањето на саемот односно на изложбата.

Како предмети за распределба и потрошувачка на саемот односно на трговските изложби, во смисла на оваа одлука, се сметаат:

1) мострите на странски стоки изложени на саемот или на изложбата ако се направени како мостри од увезени стоки, под услов:

- да се делат бесплатно;
- да се со незначителна вредност во однос на цената по единица мера на ист вид стоки;
- да се спакувани или подготвени за вообичаена распределба и потрошувачка во количината што очигледно е помала од стандардните пакувања за продажба на мало;

2) рекламниот материјал чија вкупна динарска противвредност е до 1.000 САД долари, под услов поеди-

нечната динарска противвредност на предметот да не е поголема од 3 САД долари;

3) стоките што се увезуваат од странство односно што се купуваат од консигнационен склад во земјата заради потрошувачка на приредби што ги организираат излагачите за времето на траењето на саемот односно на трговската изложба, и тоа:

- до 1.000 парчиња цигари и 0,5 kg други тутунски преработки, до 10 литри жестоки алкохолни пијачки и други стоки, освен козметички препарати, парфемии и колонски води, во вкупна динарска противвредност до 1.000 САД долари;

- еден излагачки картон на име на еден претставник на странска фирма - странски државјанин со живеалиште во странство, со тоа што една странска фирма да може да оствари повластица за најмногу пет излагачки картони;

4) прехранбените производи и алкохолните пијачки, што се делат бесплатно во количините што се неопходни за оценување на нивниот квалитет заради доделување награди на меѓународни саеми;

5) стоките наменети за прикажување односно за демонстрирање на машини или апаратите на меѓународен саем, односно трговска изложба, што ќе се потрошат или уништат во текот на прикажувањето односно на демонстрирањето;

6) стоките што служат и што се употребуваат за изградба, приспособување и декорирање на привремени штандови, (на пример бои, лакови, тапети, таписони и сл.);

7) каталозите, проспектите, ценовниците, огласите, календарите (со илустрации или без илустрации) и фотографиките, ако е очигледно дека се наменети за користење како пропаганден материјал за странските стоки изложени на меѓународен саем односно изложба, под услов да се делат бесплатно;

8) формуларите и друг печатен материјал потребни за администрацијата на излагачите за времето на одржувањето на меѓународниот саем односно трговската изложба.

10. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 1 став 1 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што од Југославија се иселиле пред 6 април 1941 година, странските државјани што добиле државјанство на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и странските државјани што добиле азил, односно одобрение за постојано населување во Југославија - на предметите за своето домаќинство што се утврдени во точка 3 на Одлуката, освен на патнички моторни возила.

11. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 1 став 3 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија што од Југославија се иселиле пред 6 април 1941 година, странските државјани што добиле државјанство на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и странските државјани што добиле азил односно одобрение за постојано населување во Југославија - на предметите на стопанскиот инвентар до вкупна динарска противвредност од 25.000 САД долари. Предметите чија поединечна динарска противвредност го преминува износот од 25.000 САД долари не се опфатени со оваа повластица.

12. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 7 алинеја прва од Царинскиот закон, сопствениците односно корисниците на превозни средства - на предметите што, заради замена на дотраен или уништен дел, ќе се вградат во патничко возило за времето за кое тоа возило се наоѓа во странство, до вкупна динарска противвредност од 100 САД долари. Предметите чија поединечна динарска противвредност го преминува износот од 100 САД долари не се опфатени со оваа повластица.

13. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 7 алинеја втора од Царинскиот закон, сопствениците односно корисниците на превозни средства - на предметите што, заради замена на дотраен или уништен дел, ќе се вградат во друмско моторно возило во јавниот сообраќај, освен во патничко возило, за времето за кое тоа возило се наоѓа во странство, до вкупна динарска противвредност до 200 САД долари. Предметите чија поеди-

динечна динарска противвредност не го преминува износ од 200 САД долари не се опфатени со оваа повластица.

14. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 1 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ на работа во странство поминале најмалку две годни или најмалку 24 месеци во период од четири последовни години – на предметите на стопанскиот инвентар, освен на моторни возила чија динарска противвредност изнесува до 4.000 САД долари. Ако вредноста го преминува износот од 4.000 САД долари до 5.000 САД долари, на делот на динарската противвредност над 4.000 до 5.000 САД долари се плаќа царина по стапка од 10%.

15. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 2 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ на работа во странство поминале непрекинато најмалку три години – на предметите на стопанскиот инвентар, освен на моторни возила чија динарска противвредност изнесува до 5.000 САД долари. Ако вредноста го преминува износот од 5.000 САД долари до 6.000 САД долари, на делот од динарската противвредност над 5.000 до 6.000 САД долари се плаќа царина по стапка од 10%.

16. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 3 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ на работа во странство поминале непрекинато најмалку четири години – на предметите на стопанскиот инвентар, освен на моторни возила чија динарска противвредност изнесува до 6.000 САД долари. Ако динарската противвредност го преминува износот од 6.000 до 7.000 САД долари, на делот од вредноста над 6.000 до 7.000 САД долари се плаќа царина по стапка од 10%.

17. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 4 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку пет години – на предметите на стопанскиот инвентар, освен на моторни возила чија динарска противвредност изнесува до 7.000 САД долари. Ако динарската противвредност го преминува износот од 7.000 САД долари до 8.000 САД долари, на делот од вредноста над 7.000 до 8.000 САД долари се плаќа царина по стапка од 10%.

18. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 5 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои по кој и да е основ на работа во странство поминале непрекинато најмалку шест години – на предметите на стопанскиот инвентар, освен на моторни возила, чија динарска противвредност изнесува до 8.000 САД долари. Ако динарската противвредност го преминува износот од 8.000 до 9.000 САД долари, на делот од вредноста над 8.000 до 9.000 САД долари се плаќа царина по стапка од 10%.

19. На увозот на предмети за домаќинството и предмети на стопанскиот инвентар, согласно со член 28 точка 3 ст. 1 до 5, член 29 став 1 точка 1 став 3 и член 30 ст. 1 до 5 од Царинскиот закон, пропишаните вредности се зголемуваат за износот на фактички платените трошоци за превозот.

20. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за утврдување на предметите количеството и вредноста на предметите на кои при увозот се применуваат царински повластици („Службен лист на СФРЈ”, бр. 55/86 и 19/88) и Одлуката за утврдување на предметите, количеството и вредноста на предметите на кои при увозот се применуваат царински повластици („Службен лист на СФРЈ”, бр. 55/86 и 23/88).

21. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Еп. бр. 553
4 октомври 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Живко Прегл, с. р.

933

Врз основа на член 49 став 4 од Законот за основните права на воените инвалиди и на семејствата на паднати борци („Службен лист на СФРЈ”, бр. 68/81, 41/83, 75/85 и 44/89), сојузниот секретар за труд, здравство, боречки прашања и социјална политика издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА МЕСЕЧНИТЕ ПАРИЧНИ ИЗНОСИ НА ЛИЧНАТА ИНВАЛИДНИНА, СЕМЕЈНАТА ИНВАЛИДНИНА И НА ЗГОЛЕМЕНАТА СЕМЕЈНА ИНВАЛИДНИНА, ДОДАТОКОТ ЗА НЕГА И ПОМОШ ОД СТРАНА НА ДРУГО ЛИЦЕ И ОРТОПЕДСКИОТ ДОДАТОК ВО 1989 ГОДИНА

1. Месечните парични износи на личната инвалидна, семејната инвалидна и зголемената семејна инвалидна, додатокоот за неа и помош од страна на друго лице и ортопедскиот додатокоот, утврдени со Наредбата за конечно утврдување на месечните парични износи на личната инвалидна, семејната инвалидна и на зголемената семејна инвалидна, додатокоот за неа и помош од страна на друго лице и ортопедскиот додатокоот за 1988 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 16/89), се зголемуваат според порастот на просечниот месечен личен доход во Социјалистичка Федеративна Република Југославија за првите седум месеци од 1989 година во однос на 1988 година за 392,4% и од 1 јануари 1989 година изнесуваат:

1) лична инвалидна Група	Динари
I	3.538.100
II	2.564.100
III	1.939.900
IV	1.432.600
V	1.020.100
VI	632.200
VII	427.700
VIII	206.300
IX	153.900
X	104.000

2) семејна инвалидна и зголемена семејна инвалидна:	
- за еден корисник на семејна инвалидна (член 36 став 2 од Законот за основните права на воените инвалиди и на семејствата на паднати борци)	230.300
- за еден корисник на семејна инвалидна кој тоа право го остварува како член на семејство на паднат борец (член 36 став 3 од Законот за основните права на воените инвалиди и на семејствата на паднати борци)	460.600
- зголемена семејна инвалидна (член 39 од Законот за основните права на воените инвалиди и на семејствата на паднати борци)	1.228.400

3) додатокоот за неа и помош од страна на друго лице:	
- за прв степен	3.033.200
- за втор степен	2.333.400
- за трет степен	1.633.500

4) ортопедски додатокоот:	
- за прв степен	1.023.600
- за втор степен	781.200
- за трет степен	503.100
- за четврт степен	243.400

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 2215
26 септември 1989 година
Белград

Сојузен секретар за труд,
здравство, боречки прашања
и социјална политика,
Радиша Гачиќ, с. р.

934.

Врз основа на член 24 став 6 од Законот за основните права на носителите на „Партизанска споменица 1941“ („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85) и член 25 став 6 од Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), сојузниот секретар, за труд, здравство, боречки прашања и социјална политика издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА ОСНОВОТ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПОСТОЈАНОТО МЕСЕЧНО ПАРИЧНО ПРИМАЊЕ ВО 1989 ГОДИНА

1. Висината на основот за определување на постојаното месечно парично примање по Законот за основните права на носителите на „Партизанска споменица 1941“ и Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година, утврдена со Наредбата за конечно утврдување на височината на основот за определување на постојаното месечно парично примање за 1988 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/89), се зголемува според порастот на просечниот месечен личен доход во Социјалистичка Федеративна Република Југославија за првите седум месеци од 1989 година во однос на 1988 година за 392,4% и од 1 јануари 1989 година изнесува 2,467.500 динари.

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2216
26 септември 1989 година
Белград

Сојузен секретар за труд,
здравство, боречки прашања
и социјална политика,
Радиша Гачиќ, с. р.

935

Врз основа на член 18 став 6 од Законот за основните права на лицата одликувани со Орден на народен херој („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 21/74, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), сојузниот секретар за труд, здравство, боречки прашања и социјална политика издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА ПОСТОЈАНОТО МЕСЕЧНО ПАРИЧНО ПРИМАЊЕ ВО 1989 ГОДИНА

1. Висината на постојаното месечно парично примање по Законот за основните права на лицата одликувани со Орден на народен херој, утврдено со Наредбата за конечно утврдување на височината на постојаното месечно парично примање за 1988 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/89) се зголемува според порастот на просечниот месечен личен доход во Социјалистичка Федеративна Република Југославија за првите седум месеци од 1989 година во однос на 1988 година за 392,4% и од 1 јануари 1989 година изнесува 2,467.500 динари.

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2217
26 септември 1989 година
Белград

Сојузен секретар за труд,
здравство, боречки прашања
и социјална политика,
Радиша Гачиќ, с. р.

936

Врз основа на член 3а став 4 од Законот за боречкиот додаток („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 33/76, 32/81, 68/81 и 75/85) сојузниот секретар за труд, здравство, боречки прашања и социјална политика издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОСНОВОТ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА БОРЕЧКИОТ ДОДАТОК ВО 1989 ГОДИНА

1. Висината на основот за определување на боречкиот додаток, утврдена со Наредбата за конечно утврдување на основот за определување на боречкиот додаток за 1988 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/89), се зголемува според порастот на просечниот месечен личен доход во Социјалистичка Федеративна Република Југославија за првите седум месеци од 1989 година во однос на 1988 година за 392,4% и од 1 јануари 1989 година изнесува 2,467.500 динари.

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2218
26 септември 1989 година
Белград

Сојузен секретар за труд,
здравство, боречки прашања
и социјална политика,
Радиша Гачиќ, с. р.

937.

Врз основа на член 9 став 4 од Законот за основните права на носителите на „Партизанската споменица 1941“ („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), член 10а став 4 од Законот за основните права на лицата одликувани со Орден на народен херој („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 21/74, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85) и член 10 став 4 од Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), сојузниот секретар за труд, здравство, боречки прашања и социјална политика издава

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНА НА НАРЕДБАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА НАЈВИСОКИОТ ИЗНОС ДО КОЈ МОЖЕ ДА СЕ ОПРЕДЕЛИ ПЕНЗИЈАТА И ДОДАТОКОТ КОН ПЕНЗИЈАТА ВО 1989 ГОДИНА

1. Во Наредбата за утврдување на највисокиот износ до кој може да се определи пензијата и додатокот кон пензија во 1989 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 55/89) во точка 1 бројот: „19,276.620“ се заменува со бројот: „27,117.800“.

2. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2155
27 септември 1989 година
Белград

Сојузен секретар за труд,
здравство, боречки прашања
и социјална политика,
Радиша Гачиќ, с. р.

938.

Врз основа на член 26 став 6, член 27 став 4 и член 28 став 1 од Законот за сметководството („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/89 и 35/89), сојузниот секретар за финансии пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СОДРЖИНАТА НА ОДДЕЛНИ ПОЗИЦИИ И ЗА НАЧИНОТ НА СОСТАВУВАЊЕ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБАТА, БИЛАНСОТ НА УСПЕХОТ И РАСПОРЕДОТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ****Член 1**

Во Правилникот за содржината на одделни позиции и за начинот на составување на Билансот на состојбата, Билансот на успехот и распоредот на резултатите („Службен лист на СФРЈ”, бр. 25/89, 36/89 и 41/89), во член 2 став 1 во прегледите на групите конта и контата по одделни позиции се вршат следните измени и дополненија, и тоа:

- под ознаката АОП во колона 3 бр. 210 по контото 414 се додава конто 415;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 219 контата 450, 451 и 452 се бришат;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 231 контото 712 се брише;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 233 пред контото 720 се додава конто 450;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 234 пред контото 721 се додава конто 451;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 237 пред контото 724 се додава конто 452;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 366 контото 836 се брише;
- под ознаката АОП во колона 3 бр. 389 пред контото 051 се додава конто 050.

По став 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Во образците од член 1 на овој правилник не се внесуваат податоци во соодветните колони за претходната и за тековната година за оние позиции за кои во колоната 1 на образецот се бришани сите конта или групи на конта.”
Досегашниот став 4 станува став 5.

Член 2

Во член 5а став 7 зборовите: „по територија и дејност” се бришат.

Точката 3 се менува и гласи:

„3) ако статусната промена настанала во претходната година, за правното лице што престанало со работење, во образецот Биланс на состојбата се исказуваат податоците така што во колоната 4 се внесуваат податоците од колоната 7 на активата и од колоната 5 на пасивата на годишната пресметка од претходната година, односно состојбата на 1 јануари тековната година, а во кол. 5 до 7 на активата и во колоната 5 на пасивата се внесува состојбата на денот на изработката на периодичната пресметка односно на годишната пресметка на правното лице обврзник за предавање на таа пресметка.”

Член 3

Во член 12 ставот 2 се брише.

По досегашниот став 3, кој станува став 2, се додава нов став 3, кој гласи:

„Под ознаката на АОП број 383 се исказува состојбата на непокриената загуба од контото 050 пред покритието на таа загуба согласно со член 23 од Законот за финансиското работење („Службен лист на СФРЈ”, бр. 10/89, 26/89, 35/89 и 58/89) и согласно со член 96а од Законот за сметководството, намалена за износот на покритието под ознаката АОП број 352.”

Член 4

Во член 13 се додава став 2, кој гласи:

„Под ознаката АОП број 389 се исказува износот на остварената загуба тековната година што е исказан под ознаката АОП број 382 (што е пренесен врз контото 051) и износот на непокриената загуба од поранешните години што е исказан под ознаката АОП број 383 по покритието на таа загуба исказана под ознаката АОП бр. 385 до 388 (состојба на контото 050 по покритието)”.

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”, а се применува и на периодичната пресметка за јануари - септември 1989 година.

Бр. 1-11431/1
26 септември 1989 година
Белград

Сојузен секретар за
финанси,
Бранимир Зекан, с. р.

939.

Врз основа на член 6 од Општествениот договор за измени и дополненија на Општествениот договор за заедничките основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распределбата на доходот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 36/89), Координациониот одбор за следење на спроведувањето на Општествениот договор за заедничките основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распределбата на доходот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија објавува

ПОКАЗАТЕЛИ**ЗА ПРОСЕЧНИОТ МЕСЕЧЕН ЧИСТ ЛИЧЕН ДОХОД ПО РАБОТНИК ВО СТОПАНСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА, НА РЕПУБЛИКИТЕ И АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ ЗА ПЕРИОДОТ МАЈ-ЈУЛИ 1989 ГОДИНА**

Просечниот личен доход по работник во стопанството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, на републиките и автономните покраини за периодот мај-јули 1989 година изнесува:

	Динари
Социјалистичка Федеративна Република Југославија	3,459.427
СР Босна и Херцеговина	3,109.961
СР Македонија	2,224.509
СР Словенија	5,340.974
СР Србија	3,073.906
САП Војводина	3,404.386
САП Косово	2,101.672
СР Хрватска	3,717.431
СР Црна Гора	2,040.060

Бр. 2055/1
26 септември 1989 година
Белград

Претседател
на Координациониот одбор,
д-р Марјан Рожич, с. р.

940.

Врз основа на член 269д од Законот за санација и престанок на организациите на здружен труд („Службен лист на СФРЈ”, бр. 72/86, 42/87, 75/87 и 69/88), Сојузниот завод за статистика утврдува и објавува

ИНДЕКС**НА ЖИВОТНИТЕ ТРОШОЦИ ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА, СОЦИЈАЛИСТИЧКИТЕ РЕПУБЛИКИ И СОЦИЈАЛИСТИЧКИТЕ АВТОНОМНИ ПОКРАИНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 1989 ГОДИНА**

1-9 1989
Ø 1988

СФР Југославија

612,2

	1-9. 1989.
	Ø 1988.
СР Босна и Херцеговина	617,5
СР Македонија	607,0
СР Словенија	625,5
СР Србија	611,3
САП Војводина	602,2
САП Косово	598,5
СР Хрватска	600,8
СР Црна Гора	594,1

Забелешка: Основните организации со седиште на територијата на СР Србија без териториите на САП можат да применуваат индекс на животните трошоци 620,0, а кој е пресметан врз база на податоците од оваа територија.

Бр. 001-3727/1
3 октомври 1989 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
статистика,
д-р Драгутин Груповиќ, с. р.

941.

Врз основа на член 84 точ. 1 до 3, точ. 5 до 7 и точка 9 од Законот за сметководството („Службен лист на СФРЈ”, бр. 12/89 и 35/89), Сојузниот завод за статистика утврдува и објавува

942.

Врз основа на член 100 став 3 од Законот за претпријатијата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 77/88 и 40/89) и член 86 став 3 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ”, бр. 34/89), гувернерот на Народната банка на Југославија донесува

ОДЛУКА

ЗА ОБРАЗЕЦОТ ЗА УПИС И УПЛАТА НА АКЦИИ

1. Образецот за упис и уплата на акции се состои од два дела; потврда за упис и потврда за извршените уплати.
2. Образецот од точка 1 на оваа одлука е отпечатен кон оваа одлука и претставува нејзин составен дел.
3. Организациите при печатењето на Образецот УУА од оваа одлука можат тој образец да го приспособуваат кон условите за механографска обработка на податоци.
4. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Г. бр. 387
29 септември 1989 година
Белград

Гувернер
на Народната банка на Југославија,
Душан Влатковиќ, с. р.

Прва страница на образецот

Образец за упис и уплата на акции - УУА

(Назив и седиште на банката односно, друга финансиска организација преку која се врши упис и уплата на акции)

(Назив и седиште на издавателот на акции)

(Реден број на акционерската книга)

А. ПОТВРДА ЗА УПИСОТ

1. _____ запишува _____
(Назив и седиште, односно име и презиме и адреса на лицето кое запишува акции) (Број и вид на запишаните акции)
_____ издадени од _____ со номинална вредност по една акција
(На име - на доносител) (Назив и седиште на издавателот на акциите,
, односно по цената за една акција _____
(Износ во динари односно во странска валута во која се запишуваат акциите), (Износ)

Вкупната вредност на купените акции изнесува _____
(Износ во динари односно во _____
странска валута во која се запишуваат акциите)

СОДРЖИНА :

	Страна		Страна
921. Закон за основните права од работниот однос	1459	932. Одлука за утврдување на предметите, количествата и вредноста на предметите на кои при увозот се применуваат царински повластици	1484
922. Закон за утврдување изворите на средствата за финансирање на сојузните стоковни резерви	1478	933. Наредба за утврдување на месечните парични износи на личната инвалиднина, семејната инвалиднина и на зголемената семејна инвалиднина, додатокот за неа и помош од страна на друго лице и ортопедскиот додаток во 1989 година	1486
923. Закон за измени на Законот за финансирањето на федерацијата	1479	934. Наредба за утврдување на висината на основот за определување на постојаното месечно парично примање во 1989 година	1487
924. Закон за привремени мерки за обезбедување средства за отстранување на последиците од елементарните непогоди (град и бура) во Социјалистичка Автономна Покраина Војводина, што се случија на 25 јуни 1987 година	1479	935. Наредба за утврдување на висината на постојаното месечно парично примање во 1989 година	1487
925. Закон за привремени мерки за обезбедување дел од средствата од примарната емисија заради временско премостување на притекувањето на средства за отстранување на последиците од елементарните непогоди што во 1986 година ги погодија определени подрачја во Социјалистичка Република Хрватска и во Социјалистичка Република Босна и Херцеговина	1480	936. Наредба за утврдување на основот за определување на боречкиот додаток во 1989 година	1487
926. Закон за престанување на важењето на Законот за заедничките банки	1481	937. Наредба за измена на Наредбата за утврдување на највисокиот износ до кој може да се определи пензијата и додатокот кон пензијата во 1989 година	1487
927. Закон за утврдување на вкупниот износ на средствата за финансирање на Програмата на објекти за потребите на сојузните органи – Царинската служба и службите на сојузните инспекции на граничниот премин Караванки во периодот од 1989 до 1991 година	1481	938. Правилник за измени и дополненија на Правилникот за содржината на одделни позиции и за начинот на составување на билансот на состојбата, билансот на успехот и распоред на резултатите	1487
928. Закон за измени и дополненија на Законот за оданочување на производи и услуги во прометот	1482	939. Показатели за просечниот месечен чист личен доход по работник во стопанството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, на републиките и автономните покраини за периодот мај-јули 1989 година	1488
929. Одлука за дополние на Одлуката за целите и задачите на заедничката монетарна политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1989 година	1483	940. Индекс на животните трошоци во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, социјалистичките републики и социјалистичките автономни покраини за септември 1989 година	1488
930. Одлука за измени и дополненија на Одлуката за начинот на формирањето на цените на производите од интерес за целата земја	1484	941. Коefициенти на растежот на цените и коефициент на растежот на животните трошоци во СФРЈ	1489
931. Одлука за дополнение на Одлуката за методологијата за формирање на курсот на динарот	1484	942. Одлука за образецот за упис и уплата на акции	1489

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград,
Јована Ристиќа бр. 1. Пошт. фак. 226. – Директор и главен и одговорен уредник ВОИСЛАВ СОЛДАТОВИЌ. – Уредник
КРСТЕ ПЕТРЕСКИ, тел. 650-155 лок. 35. – Печати: Белградски издавачко-графички завод, Белград,
Булевар војводе Мишиќа бр. 17.